

संस्कृत-भाषा-सहित

x	y	z	w	v	u	t
y	x	w	v	u	t	s

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อบังคับหอสมุดกลาง

๑. ผู้ที่ยืมหนังสือจากหอสมุดนี้ได้ คือ อาจารย์, นิสิต, และข้าราชการในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
๒. บุคคลภายนอก หรือ นิสิตเก่า จะยืมหนังสือได้ ก็โดยเสียเงินค้ำประกันให้แก่หอสมุดกลางปีละ ๒๐ บาท และได้วางเงินประกัน ค้ำหนังสือไว้ เป็นจำนวนเงิน ๒๐ บาท เรียบร้อยแล้ว.
๓. หนังสือเล่มหนึ่งอนุญาตให้ยืมไปได้ภายในกำหนดเวลา ๗ วัน ถ้าพ้นกำหนดไม่มาจัดการยืมต่อ จะต้องเสียค่าปรับในกรณีล่วงเวลาวินละ ๕ สตางค์.
๔. ผู้ใดทำหนังสือหาย หรือชำรุดเสียหาย ผู้ นั้นต้องใช้ค่าเสียหายตามราคาที่บรรณารักษ์เห็นสมควร.
๕. ก่อนที่จะรับหนังสือไป ผู้ยืมควรตรวจสอบสิ่งที่ชำรุดและแจ้งให้เจ้าหน้าที่หอสมุดทราบทันที มิฉะนั้นหากพบการเสียหายขึ้นเมื่อภายหลัง ผู้ยืมจะต้องรับผิดชอบ.
๖. การเซ็นชื่อยืมนั้นผู้ยืมจะต้องเขียนนามและนามสกุลให้ชัดเจนทุกครั้งไป มิฉะนั้นเจ้าหน้าที่จะไม่จ่ายหนังสือให้ก็ได้.

สุกิจ นิมมานเหมินท์
บรรณารักษ์

2474
8/1040

ขอมอบให้เป็นสมบัติของหอสมุดกลาง

๒๓ / กันยายน / ๕๐.

378.05
8.46

มหาวิทยาลัยมหิดล

๓๗๘.๐๕
๘.๔๖

เจ้า หน้า ที่ "ขมรม คณิตศาสตร์"

สารานุกรม

นายจร สุธพานิช
กรรมการภาษาไทย

น.ส. สารา ใสกลอนนท์
กรรมการประวัติศาสตร์

น.ส. จรียา สิงห์พันธุ์
กรรมการภาษาอังกฤษ

น.ส. ดุชนี ชีพเป็นสุข
กรรมการคณิตศาสตร์

น.ส. เอกตริตรา ผลवास

ประจำพระพุทธศักราช ๒๔๗๕

หน้า

๑. ชัรมมมติ	‘คณภาพเหนือ ปริมาณ	—
๒. อาเคียรพาท	สักร ผลหิวน	๔.
๓. สดดี “ชัรมมคณิตคัสตร”	อับล วรดิติ	๕.
๔. การคิดศัพท	ม.จ.วรรณไวทยากร	๗.
๕. Constantine Falcon	วรรณ	
๖. วิวัฒนาการแห่งดวงจิตต์	Khachara Sukhabanij	๑๒.
๗. The Evolution of the Soul	พระยาอนมานราชัน	๑๖.
๘. หวังโย ไทยเป็น หวังเซ็น ไทยหว อาจารย์ชานักัด	H.F. Hall	๒๑.
๙. Love Lightens Labour	H.F. Hall	๓๖.
๑๐. ประทักคมิวิทยา	หลวมวิเชียรแพทพาคม	๔๑.
๑๑. Democracy.	Saroj Buasri	๔๙.
๑๒. สือไก	?	๕๒.
๑๓. The Maha Jataka	H.F. Hall.	๕๕.
๑๔. ความเรียงเรื่องรัก	ประยูร ณฑกร	๕๙.
๑๕. Ivanhoe	Serene	๖๓.
๑๖. หน้าของสมาธิก	มวรสสมาธิก	๗๔.
๑๗. ราพิงรัก	‘น้อย’	๗๗.
๑๘. สดดี ‘เกานตลืออ ตอลสตอย’	สारा	๘๕.
๑๙. สาราณนิชกรแกลง	ชจร สัชพานิช	๘๖.
๒๐. สดดีการคึกษา	พระราชนิพนธ์. ๕	๙๐.

สร่วมชีพสุดบาทไท	เทพา พอเอย
สร่วมขังไตรรัตน	รมริน
สร่วมเคขอคิมหา	สยามราช โปนพอ
เขียนชวยอวยอถถอน	โอบุเออน อวยพร

ชุมกรกราบบาทเบื้อง	คเณศวร
เจาเนหงวิทยามวด	มากดำ
รำลึกพระคุณคาร	เคารพ พระนา
อุปสรรคอันโคกดำ	กัลป์รายกตายดี

สร่วมศรีสุขสวัสดิ์ถวาน	ทั้งของ
สามัคคีพิริยปอง	รุ่งไค
"ชมรมคณิตศาสตร์" ผยอง	เขยอรุง เรืองนา
เสด็จรสถิตนามเนองไว้	อยาภู โรยรา

สุกร ผลชีวิติน.

สัปดาห์

๕๗๕๗

คณิศาสตร์

อินทรวีเชียรฉันท

ศรี ศรี สมัยเบิก
 ปรีเปรมเกษมมาน
 มองพูนที่พูนแผ้ว
 ชุม ไชย โฉลกขยับ -
 กาดนี้ลิกาดรัง
 เประอวิหทัยนิศ ๗ ลล
 "ชมรมคณิตศาสตร์"
 ชุมจอมประมวดธ
 อ่างยูปรุมกิต
 ชื่อท่านคุณาจารย์
 อ่างภาดกักันยา
 สองสี่และเจ็ดเก้า
 อ่างคุณสิคุณเอก
 มีอาทิสื่อสน -
 รวมเหล่าและแลกรู
 รวมพัทตร์ประจักษ์นัน -
 นิสสิคะประราษฎ์เป็รื่อง

วรฤกษ์อุคมวาร
 ณะชา ๗ จะหาไหน
 ทยแต่ความคลายไกล
 ประสิทธิ์สฤกษ์กิต
 ลิกคังคณานปรน
 ณะลิกชสาทร
 ณีวิชาสนามกร
 หนุวิหทัยคณิตสาร
 และประดิษฐานการ
 "เสนาะ-คัมภูนเย็น" เรา
 ญาณ่าสะเนียงเนา
 วรพุททภาดลล
 อภิเรกคิลกผล
 ธิประสานสมานฉันท
 หนุรุวิชาทิน
 ทประเทิงกะเชิงเวียง
 จะกระเทืองวิชาเนียร

หอสมุดกลาง
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จักดูขลุ่ยกนิยมน	เพราะสมิตรเสมอกัน
เหตุนี้สี่ศรนัก	สหพรรคจะร่วมฉันท์
มิตรมุ่งเนาะคองมัน	จิรจิตี "ขมรม"
ความนี้เรียมมันอม	ศิวพร สมสุขบังคม
ไครรัก โนคม	สุรอาภาภาพแสน
พรหมเมศมเหศวร	กิสาวักอภรแมน
อารักษ์พิภักษ์แก่น	ณมหาวิชาสถาน
สรวมคุณอศุคย์เกษ	คณุเจศม์มะเคียงศาล
ชุมชวยอ่านวยสาร	สุพิริพรคุณ
กลแค้นขมรม	ขปฐมประธานจุน
อีกสรรพินีสสี่ศรนทร์	สนวัตรพิพัฒน์เทอย

อุบล วรรคิณี

หอประวัติ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

การศึกษาคำศัพท์

โดย

พ.จ. วรรณวิทย์ วรรณ

การศึกษาคำศัพท์ เป็นเรื่องที่ชาวเขาได้ใจมานานแล้ว และสังเกตเห็นว่า เป็นเรื่องที่มีหาชวนสนใจอยู่เป็นอันมากด้วย ชาวเขาจึงนำมาแสดง เพื่อให้ท่านผู้อ่าน ได้เห็นความยุ่งยากของปัญหา ตลอดจนหลักเกณฑ์และวิธีการที่ชาวเขาได้อาศัยในการ ศึกษาคำศัพท์ ทั้งที่โลกกระทำมาแล้วเป็นเวลาประมาณ ๑๕ ปี

กฎเกณฑ์ที่ว่า คำใดควรจะใช้ทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ และคำใดควร จะศึกษาคำศัพท์เป็นสยามพจนานุกรม มีวางไว้ในกรณีที่มีคำศัพท์วิชาศาสตร์ของกระทรวง ข้าราชการแล้ว ในที่นี้ชาวเขาขอสรุปความแตกต่างว่า คำใดเป็นคำอันจะพึงใช้แพร่ หลายในหมูชนชั้นมีภูมิศึกษา ฉะเพาะอย่างยิ่งที่เกิดกับวัฒนธรรม เช่น ความรู้ ความ กิจ ความเห็น ซึ่งเป็นนามธรรมนั้น ควรจะศึกษาคำศัพท์สยามพจนานุกรมให้เหมาะสมกับนี้ ความหมายจึงจะแพร่หลายมีประโยชน์

ความหมายของคำต่าง ๆ นั้น ย่อมขึ้นแปรอยู่เนื่องนิยต์ คำเดียวกันใน ภาษาเดิม เช่นภาษาสันสกฤตเป็นต้น เมื่อนำเอาไปดัดแปลงใช้ในประเทศอื่น ก็อาจ มีความฉีกแยกออกไปได้ และคำเดียวกัน ในภาษาเดียวกัน ในสมัยหนึ่งอาจมีความ หมายอย่างหนึ่ง ต่อมาอีกสมัยหนึ่ง ก็อาจมีความหมายฉีกแยกไปได้เหมือนกัน เพราะ ฉะนั้น ในการกำหนดความหมายของคำ จึงจะต้องคำนึงถึงความหมายเดิมของคำเสีย ขั้นหนึ่งก่อน แล้วพิจารณาความหมายที่นิยมใช้ในสมัยหนึ่ง ๆ อีกขั้นหนึ่ง นอกจากนี้ เราจะคงพิจารณาถึงภาพแห่งความคิดซึ่งมีอยู่ในความหมายของคำอีกด้วย เช่น กัมแสง เดิมเป็นถั่วเขมร แปลว่าผ้าเช็ดหน้า ไทยใช้ "ทรงกรรแสง" เป็นราชา ศัพท์ หมายความว่า ร่องไห่ แล้วก็เลยใช้ กัมแสง ล้วน เป็นราชาศัพท์ หมาย

ความว่า ร้องไห้ หรือศศิธร ตามศัพท์เดิมแปลว่า ผู้ทรงไว้ซึ่งกระต่าย ไทยใช้
 หมายความว่า พระจันทร์ *Jurisprudencia* ตามศัพท์เดิมแปลว่า ความรอบรู้
 ในกฎหมาย ฝรั่งเศสใช้หมายความว่า กฎหมายอันเนื่องมาจากพิพากษาบรรทัดฐาน
 แต่อังกฤษใช้หมายความว่า หลักวิชากฎหมาย *Prevent* ในภาษาอังกฤษปัจจุบัน
 หมายความว่า ป้องกัน แต่ตามภาษาเก่าก่อน ซึ่งยังใช้อยู่ในลัทธิศาสนา หมาย
 ความว่า นำ ทั้งนี้ อาศัยความหมายเดิมของศัพท์ ซึ่งแปลว่า มาก่อน หรือ มา
 ฉะเพาะหน้า จะมาช่วยก็ได้ หรือ มาป้องกันก็ได้ ในภาษาฝรั่งเศส *Prevenir*
 จึงมีความหมายไปได้หลายอย่าง เช่น มาอนก็ได้ มอกล่วงหน้า หรือ เตือนก็ได้
 ป้องกัน ก็ได้

ข้าพเจ้าได้เริ่มใส่ใจในความหมายของคำ ตลอดทั้งภาพแห่งความหมาย
 แต่เมื่อข้าพเจ้าได้เรียนภาษาเยอรมัน ด้วยวิธีนรีรุกติศาสตร์ ศาสตราจารย์ที่สอนข้าพเจ้า
 นั้น เคยเป็นศาสตราจารย์นรีรุกติศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยเยอรมันแห่งหนึ่ง ได้เริ่ม
 สอนข้าพเจ้า โดยชี้แจงว่า คำธรรมคำตามในภาษาเยอรมันนั้น มักจะคล้ายกับคำ
 อังกฤษ เพราะคำอังกฤษเนื่องมาจากภาษาเยอรมันนั่นเอง แง่หากต้องเรียนกฎแห่ง
 การแปรอักษรบ้างเท่านั้น ซึ่งการแปรนั้น ๆ ก็มักจะ ปรพยัญชนะในวรรคเดียวกัน นั้น
 เอง เพราะการแบ่งวรรคยอมอาศัยฐานกรณ์เครื่องประกอบการออกเสียง แต่ข้อที่
 สนใจที่สุดก็คือ ศาสตราจารย์ผู้นั้น ได้ชี้แจงแก่ข้าพเจ้าว่า ศัพท์นามธรรมต่าง ๆ ซึ่ง
 เกี่ยวกับความรู้ ความคิด ความเห็น นั้น ถึงแม้ว่าคำเยอรมันจะเป็นอีกรูปหนึ่ง ก็
 ตาม แต่โดยเหตุที่ชนชาติอิตาลัน หรือเยอรมันเมื่อได้ตั้งกรุง โรม ไทพายุแพ้ไปแล้ว ได้
 รับเอาอารยธรรมโรมันมาเป็นของตน เพราะฉะนั้น ถ้าวิเคราะห์รูปศัพท์ของ
 เยอรมัน และพิจารณาอุปสรรค กับธาตุ ดูแล้ว จะเห็นว่า เป็นรูปเดียวกับคำละติน
 และความหมายนิยมใช้ ก็นิยมใช้อย่างเดียวกัน เช่น *accept* อุปสรรคละติน *ad*
 แปลว่า ยิ่ง หรือ สู อุปสรรคเยอรมัน *an* ธาตุละติน *capio* แปลว่า เอา
 ธาตุเยอรมัน *nehmen, annehmen* ก็แปลว่า *accept, ausgenommen*
 แปลว่า *except* ทั้งนี้ถ้าแม้จะเรียนด้วยวิธีของจำแล้ว ก็จะไม่เห็นว่า ภาษาทั้งสอง
 นั้น มีความสัมพันธ์ต่อกัน แต่อันที่จริงเป็นคำเดียวกัน และมีความหมายอย่างเดียวกัน

นอกจากนี้ คำนามธรรมบางอย่างที่มีความหมายนิยมใช้เปลี่ยนแปลงไปมากอยู่ เช่น คำว่า Providence ซึ่งตามศัพท์หมายความว่า ความที่เห็นดวงหน้า บัดนี้นิยมใช้หมายความว่า พระผู้เป็นเจ้า ทั้งนี้ ถ้าจะแปลอุปสรรคและธาตุ เป็นรูปคำภาษาเยอรมัน Vorsehung ได้คำว่า Vorsehung ก็มีความหมายนิยมใช้เช่นเดียวกับคำว่า Providence เหมือนกัน

ภาพแห่งความนึกนี้ เป็นข้อสำคัญมาก เพราะข้าพเจ้าสังเกตเห็นว่า ในชั้น ดังนี้ ชวนจะยกคำไทยคำนั้นคำนี้ ว่าตรงกับภาษาอังกฤษคำนั้นคำนี้ โดยไม่คำนึงถึงคำไทยเดิมหรือภาพแห่งความหมายของคำ เช่นคำว่า แม่เป็นต้น โบราณหรือผู้สูงอายุ แม่ในเวลานี้ ใช้ว่า แม่น การที่จะนิยมใช้คำว่า แม เป็นคำแปลคำว่า though นั้น ก็เป็นอันถูกต้องแล้ว แต่ควรจะทราบไว้ด้วยว่า คำว่า แม ก็คัดมาจากคำว่า แม่น นั่นเอง คำว่า แม่น ก็ตรงกับคำ อังกฤษ ว่า even คำฝรั่งเศสว่า même ซึ่งเป็นความนึกอย่างเดียวกันทีเดียว และคำว่า มาตรา ซึ่งมาจากบาลีสันสกฤต ก็มีความหมายเช่นเดียวกันเหมือนกัน

เมื่อได้ศึกษาการวิเคราะห์อุปสรรค และธาตุ ของคำออกจากกัน เพื่อให้ได้เห็นภาพแห่งความหมาย ดังนี้แล้ว ข้าพเจ้าได้สังเกตเห็นว่า คำไทยซึ่งมาจากบาลี สันสกฤต ก็อาศัยหลักเช่นเดียวกันเหมือนกัน และตามท่านองที่ ค.เคยคิดศัพท์กันเดิมนั้น ก็เคยนิยมใช้ท่านองนี้เหมือนกัน เช่น โทร-ศัพท์ tele-phone โทร-เลข tele-graph ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าเอาวิธีนี้มาใช้ เป็นวิธีหนึ่งในการคิดศัพท์ เพราะเห็นว่าเป็นวิธีที่ถูกต้องอย่างหนึ่ง เมื่อข้าพเจ้าแรกกลับมาใหม่ ๆ คือเมื่อยังไม่ได้เรียนบาลีเลขนั้น ได้ปรากฏความยากลำบากขึ้นในกระทรวงการต่างประเทศ ว่าจะแปลคำว่า reparation ซึ่งมีอยู่ในสัญญาสันติภาพนั้น อย่างไรก็ จะแปลว่า ค่าเสียหาย ก็ไม่ตรง เพราะค่าเสียหาย หมายความว่า damages จะแปลว่าค่าทำขวัญ ก็ไม่เหมาะ เพราะค่าทำขวัญหมายความว่า indemnity มากกว่า จะแปลว่า ค่าทดแทน ค่าทดแทนก็หมายถึง compensation เพราะฉะนั้น ในชั้นต้นนี้จึงแปลว่า ค่าทำไ้คืนดี ซึ่งถ้าจะพูดถึงความหมายแล้ว ก็เป็นการแปลที่ถูกต้องแต่ โดยเหตุที่จะต้องใช้ศัพท์นี้ เป็นคุณศัพท์ ในวดี ซึ่ง ในบางกรณีนี้ชอบอยู่มาก

จึงไม่เป็นการสะดวก ข้าพเจ้าพิจารณาเห็นว่า ความหมายของคำ reparation นั้น อันที่จริงอยู่ที่อุปสรรค re ซึ่งหมายความว่า กลับคืน นั้นเอง จึงได้พลิกพจนานุกรม Childers ขึ้นดูที่ ปฏิ ซึ่งตรงกับอุปสรรค re พลิกไปอีกหน่อย ก็พบคำว่า ปฏิกัมม์ - ปฏิกรรม ซึ่งสมเด็จพระยาเทววงศ์ฯ ก็ทรงเห็นชอบด้วย และได้ใช้เข้ามาในทางราชการ

ต่อจากนั้น ข้าพเจ้าก็ได้สนใจในคำบาลีมากขึ้น และได้ฝึกหัดวิธีประกอบคำควบขึ้น เช่นคำว่า policy ซึ่งแต่เดิมเคยแปลกันว่า รัฐประศาสนโยบาย นั้น เมื่อนานาสภาภาษาคำต่างประเทศได้มาประชุมกันณกรุงเทพฯ นี้ ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายให้แปลข้อตกลงของที่ประชุม ครั้นจะใช้คำว่า รัฐประศาสนโยบาย ก็ขัดกับศัพท์ เพราะสภาภาษาไม่เกี่ยวกับการเมือง และรัฐประศาสนโยบาย หมายความว่า วิถีทางปกครองบ้านเมือง ครั้นจะใช้คำว่า อุบาย ก็มีความหมายนิยมใช้ไปทางลอสอง ซึ่งตรงกับ ruse มากกว่า เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าจึงได้เอาคำว่า นายความเข้าเป็น นโยบาย สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมพระนครสวรรค์ฯ ก็ทรงเห็นชอบด้วย และได้ใช้กันแพร่หลายต่อมา ต่อจากนั้น ข้าพเจ้าก็ได้รับมอบหมายให้จัดการแปลหนังสือสัญญาทางพระราชไมตรีต่าง ๆ ซึ่งต้องคิดศัพท์ขึ้นใหม่หลายคำ ข้าพเจ้าก็ได้ใช้วิธีดังกล่าวมาแล้ว และในการที่ข้าพเจ้าได้มีส่วนบัญญัติศัพท์วิทยาศาสตร์ทางกระทรวงธรรมการ ก็ได้เสนอให้ใช้วิธีทำนองเดียวกัน

เมื่อได้เปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองแล้ว ข้าพเจ้าก็ได้มีส่วนคิดศัพท์ที่การเมืองอยู่มาก เช่นคำว่า รัฐธรรมนูญ ปฏิวัติ องค์การ ฯลฯ เหล่านี้ เป็นต้น แต่ข้อสำคัญที่ควรจะต้องสังเกตไว้อีกด้วยก็คือ ข้าพเจ้ามีใต้อะหังคำไทย ข้าพเจ้าได้พยายามฟื้นคำไทยโดยบัญญัติความหมายนิยมใช้ ให้เข้ากับภาพความคิดแห่งอารยธรรมของประเทศตะวันตก เช่นคำว่า ระเบียบหมายความว่า order ข้าพเจ้าก็ได้นำใช้ ระบอบ หมายความว่า regime และ ระบบ หมายความว่า system ทั้งนี้ ด้วยความมุ่งหมายจะแสดงให้เห็นว่า คำไทยของเรา ก็อาจจำแนกความหมายตามสำเนียงของคำ ให้มีความหมายอย่างกะทัดรัดแน่นอนได้

กับอีกข้อหนึ่ง ซึ่งข้าพเจ้าใคร่จะสังเกตไว้ด้วย ก็คือ รูปและจำนวน

พยางค์ของคำนั้น เป็นข้อคำ คัญมาก เพราะคำที่ใช้จะต้องมีจังหวะเข้ากับรูป
 ประโยคแต่ละสเนียงของไทยเราด้วย เช่นคำว่า culture นั้น ในชั้นต้น ข้าพเจ้า
 ได้คิดถึงภาพความหมายเป็นสำคัญ จึงใช้รูปสันสกฤตว่า พฤทธิธรรม แต่คำนั้น
 ข้าพเจ้าเองก็ไม่พอใจ เพราะสำเนียงภาษาไทยคร่ำครึไป ไม่ชอบคล้ายวิญญานของ
 ภาษา *genius of the language* ซึ่งคุ้มครองอภิบาลภาษาต่าง ๆ อยู่
 แต่เมื่อมาเขียนบทประพันธ์ วันหนึ่ง ศัพท์ "วัฒนธรรม" มาดลใจข้าพเจ้าและ โดย
 เหตุที่คำนี้เป็นรูปสมาน นิตกับรูปคำในภาษาไทยของเรา ก็ได้นิยมใช้กันแพร่หลายมา
 ที่เกี่ยว

ข้อสังเกตเหล่านี้ เป็นข้อสังเกตสำคัญ ๆ ซึ่งข้าพเจ้านึกคิดขึ้นได้ในชั่ว
 ขณะที่พักแววราชมารมาเรียบเรียงเรื่อง เพื่อร่วมกุศลกิจกับเพื่อนกรรมการชำระ
 บทานุกรมอื่น ๆ ที่จะแต่งบทประพันธ์เกี่ยวกับภาษาศาสตร์ขึ้น เป็นมิตรพลีในการปลง
 ศพ นายหดี เตวีร์ โดเศศ บิดาพระยาอนุমানราชชน ข้าพเจ้าหวังว่าท่านผู้อ่านคง
 อนุ มทนาตามสมควรแก่คณยม.

96

12

CONSTANTINE FAULCON BY K. SUKHABANI.

Constantine Faulcon, a Greek by nationality, was born in 1650 A.D. in the island of Cephalonia. He was the son of an inn-keeper and he received an education commensurate with his abilities. His high spirit was evident as he grew up and his pride could not stand a locality where everything recalled his lowly origin.

At the age of twelve, he acted Robinson Crusoe and took ship for England where he quickly made himself known for his commercial abilities. A certain Mr. White, a rich English merchant, recognised his talents and took him into his service as a cabin-boy on a voyage to the Indies. With the kind Mr. White as his patron, Phaulcon grew up to be a very skilful trader, and having soon possessed sufficient means to be independent, he took leave from his ever-kind benefactor and started trading for

himself. However, his efforts were not crowned with success. Twice his ship wrecked near the ^{mouth} of Chao Phya River, and his third venture nearly caused his death, his ship being again dashed to pieces on the coast of Malabar. It happened that a Siamese ambassador, who returning from Persia, had also been shipwrecked on the same coast. Phaulkon soon had a mutual sympathy with the ambassador, and their mishaps cemented their friendship, and this led to their taking ship to Siam together.

Touched by Phaulkon's kindness, the ambassador did not fail to sing his praises to the Prime Minister who was a very intelligent man. Very soon, the minister found out the brilliancy of Phaulkon's talents and engaged him in many important affairs, among which were the supervision of erecting fortresses on important geographical places. The then king of Siam, Narai the Great, was not slow to find out the good services Phaulkon had done, so, after the death of his chief minister, he entrusted the affairs of administration to this singular personage. Now, Phaulkon was a foreigner, and a very devout Roman Catholic, and this fact did not fail to excite extreme jealousy from the parties concerned. But King Narai knew his man and his loyalty, so Phaulkon was quite free from distress of any kind to display his brilliancy of intelligence in serving the Great Narai.

At that time, the East India Company was doing a very prosperous trade in the East, and they also had a factory in Ayuthia. Now, Phaulkon's benefactor, Mr. White, and certain

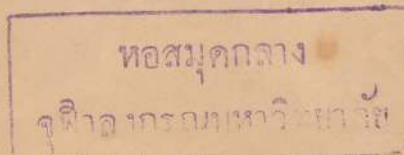
other merchants including Phaulkon himself were not doing business for the Company, but trading for their own profit, and this the Company was not very pleased at. But when Phaulkon was acting as Prime Minister, he did not fail to encourage those merchants in their private enterprises and even back them in their affairs. Also the Dutch and the French had their factories in Ayuthia. The Company, finding that their business in Siam was at its low ebb, branded Phaulkon as the cause of their loss and somehow or other sent in a bill of indemnification against the kingdom of Siam, addressing to Phaulkon. This indemnification was to recover the loss of their factory alleged to be burnt by the direction of the Siamese officials. However, this allegation could not be proved, but it nevertheless brought about the hostilities of the Company against Siam.

To take steps for procuring aid, Phaulkon advised King Narai to project alliance with the kingdom of France, then under the all-powerful Louis XIV. Consequently, the king sent ambassadors to the court of the Great King on two occasions and they were not badly received at the Versailles. On the ambassadors' return to Siam, they brought back, besides many tokens of the Great King's friendship, men of learning chiefly in surgery, medicine, astronomy, mathematics and engineering. Catholic priests, chiefly the Jesuits, also came in the same train, and they very soon opened a school destined for members of the nobility under the name of 'College of Constantine'.

With the aid of French troops, stationed in important fortresses along the frontier, fear against the East India Company and also against the Dutch was allayed. But, however, on the one hand, beneficent to the country the policy of Phaulkon had been, it, on the other hand, caused his own downfall.

Many of the Siamese, attached to their own habits and customs, were alarmed at seeing so many foreign priests and soldiers introduced into the Kingdom. Moreover, the Buddhist priests thought that they were discredited and were not of the Court's favour, as land and money were lavishly bestowed ^{on} to the foreign priests. It was rumoured again that King Narai was going to embrace Christianity and would be a vassal of France. Blind of common sense, the civilian as well as the clergy hold a grudge against Phaulkon as the author of the country's misfortune. So very soon, a group of patriots was collected under Bædhrāja, who, when the king was confined to his bed of dropsy, had Phaulkon assassinated and French priests and soldiers were soon driven out of the country.

Thus died Phaulkon at the age of forty-one, a man who had risen from the office of a cabin-boy to the most prominent position in a great Kingdom, whose loyalty towards his sovereign, his goodwill towards the state, his brilliancy of intelligence, and his fame of administration has never been doubted.

วิวัฒนาการ ^{ใหม่} ดวงจิตต์ โดย

พระยา อุหนานธาไชย แปล.

ทางทิศเหนือ ในแทนอันไกล มีเทือกเขาใหม่เห็นยอดสลับต่าง, บางยอดอันสูง
ตระหง่าน สลับซับซ้อนกันเป็นทิว. ที่อยู่ไกลออกไป เห็นหลัว ๆ เป็นเมฆหมอกดุคสายตา
ถลัน ไนไปถึงดินที่ไม่มีใครรู้จัก ไม่มี ใครกล้า ไปถึง ในบริเวณไกลเทือกเขานี้ เป็นป่าใหญ่มี
แดดคงหงทึบเนื่องกันตลอด คนไม่ทั้งใหญ่ทั้งสูงอย่างที่ไม่เคยพบเคยเห็นในบวณเรา ก็ขึ้นอยู่
สระวังมีเถาวัลย์พันเลื้อยเป็นระย้าเกี่ยวโยงกันเป็นระกะ คำลงมาคนไม่เล็ดขึ้น เบียดเสียด
เบียดคยักอยู่หนาแน่นจนแสงแดดส่องลอดลงไปไม่ถึง ถ้าใครพลัดเข้าไปในนั้น ก็ยากที่จะเดิน
ไต่คองไป หรือว่าจะนอนดอยหลังกลับก็ไต่ยาก นอกนั้นในที่เหล่านั้นบางแห่งมีถ้ำหินผา บาง
แห่งเป็นหุบห้วยเหวลึก มองดูอย่างจางเห็นมีคคือ มีกระแสน้ำลำธารไหลมาอยู่เอื่อย ๆ.

ในป่านี้ มีถ้ำว่าง มีข้างโหลงที่บุกบ่าผ่าเข้าไปในดง โดยไม่เอา จใส่คอหนาม
หนายที่รักเรียกว่าเกี่ยวพัน มีโคป่า หมู แรด และสัตว์ป่าอื่น ๆ และก็มีเสือ ้วยเป็นธรรมดา
ถ้าใครจะเข้าไปเพียงราวไพร ในป่าเท่านั้น ต้องรู้ดีกัหว้น ๆ ทรันใจกลัวเสียแล้ว เพราะใน
นั้นไม่มีร่องรอยเป็นทางคนเดิน.

ในดงนี้มีชาวป่าชาวเขาอาศัยอยู่ เป็นพวกมนุษย์ที่รูปร่างดำดำเตี้ยและฉลาด
มักไม่ยอมให้ใครพบใครเห็น เว้นแต่บาง ๆ ในคราวจำเป็น จึงจะออกมาที่ชายทุ่ง เอา
หนังสัตว์มาแล้ง และเกลือจกชาวบ้าน ภาษาที่คนพวกนี้พูดก็เป็นอย่างหนึ่ง ไม่มีใครเข้าใจ
บ้านของที่อยู่ก็ไม่มีประจำ มักจะย้ายไปตั้ง ในที่ต่าง ๆ แลวแต่สะกด หาดักแห่งแห่งที่
ไม่ถี่.

พวกชาวบ้านที่อยู่ ในทุ่ง ในนาถักป่าเขาออกมากลัวพวกชาวป่านี้มาก เห็นกันว่า
เป็นพวกครึ่งผีครึ่งคน มีเรื่องเล่ากันต่าง ๆ เช่นว่าพวกนี้มีศาถาอาศัยเลี้ยงผี และพูดภาษา
สัตว์ได้ กวางที่ร้อง เสียงที่ด ราม ก็ว่าพวกเหล่านี้ทั้งออกว่าพูดอะไรกัน ข้าเอาจค ปรว่า

บางทีพวกเหล่านี้เอง กลายเป็นสัตว์ไปชั่วคราหนึ่งแล้วจึงกลับเป็นคนอีก พวกชาวบ้านกลัว
กันมากอย่างนี้ จนไม่มีใครกล้าเข้าไปในหุบเขาให้ลึก กลัวว่าอาฬักเข้าไปแล้ว ก็กลับ
ไม่ได้.

ถึง ๆ ที่ว่าไม่มีใครกล้านั้น ก็ยังมีอยู่ครั้งหนึ่งที่มีผู้กล้าเข้าไป ผู้นั้นเป็นชายรุ่น
หนุ่มใจเร็วอยู่หนึ่งไม่ไกลตามนิลสัยหุบ ๆ เป็นเช่นนี้ และมีความเบื่อหน่ายต่อความเป็นไปอย่าง
ซ้ำซากของหมู่บ้านที่ตนอยู่ เมื่อต้องการได้ การหวาน การเก็บเกี่ยวที่ในทุ่ง เมื่อต้องการ
สนุกเร้าใจในคราวเทศกาล ซึ่งเป็นความสนุกอย่างแถม ๆ ของบ้านนอก เขาต้องการเจริญ
ภัยต้องการเห็นสิ่งใหม่ ๆ เพราะเช่นนี้ มาวันหนึ่งชายหนุ่มคนนั้นหายไปจากบ้าน ตามดู
ไม่ตั้งสองปีไม่มีใครพบปะ ใคร ๆ ก็เข้าใจว่าคงตายเสียแล้ว คงเลิกเข้าไปในหุบเขา
กลับไม่ได้ แล้วก็ตายทิ้งร่างไว้ในนั้น เป็นอันว่ากาชื่อออกจากรายชื่อของผู้ที่อยู่ในหมู่บ้านนั้น
ได้ แต่จะอย่างไรก็ตาม มาวันหนึ่งชายหนุ่มคนนั้นเดินกลับออกมาจากป่า แต่เปลี่ยนเป็น
คนละคน เมื่อแรกหายไปเป็นเด็กหนุ่ม เวลากลับมาเป็นชายฉกรรจ์รูปร่างล่ำสันแข็งแรง ศา
คมไวอย่างพรานป่าสัตว์ป่า และมีท่าทักทายอย่างอย่างชาวเขา แสดงให้เห็นวาระหว่างเวลา
สองปีที่หายไป เขาได้เห็นและได้ทำสิ่งต่าง ๆ มาก จนปรากฏให้เห็นเป็นองค์พระยาน อยู่
ที่รูปร่าง นาคาทาทา กิริยาของเขา.

แต่ชายหนุ่มคนนี้มีใจมาคนเดียว มีผู้เดินออกมาจากกลางคองหลังมาด้วยคนหนึ่ง เป็น
หญิงสาวแข็งแรงเปรี้ยวแควาแข็งแรงทั้งซากวาง คาก็เหมือนตาควางคือตาใหญ่มีอาการออบุโยน
และฉลาด ไม่ใช่ตาที่ดูร้ายแควาเมื่อมองดูชายหนุ่มที่ตนตามหลังมา ดูเหมือนหนึ่งดวงตาทั้งสอง
นั้น แสดงอาการว่ามีความ ซื่อความไวใจในชายหนุ่มนั้น หญิงคนนั้นแหละ ที่เขาพามาหมู่บ้าน
และอยู่ด้วยกันณหมู่บ้านนั้น แต่พวกผู้หญิงในหมู่บ้านไม่ชอบหญิงสาวคนนี้ เพราะเห็นเป็น
หญิงแปลกหน้า พูดภาษาไม่เข้าใจกัน กิริยาอาการเป็นอย่างหนึ่ง ผิดแปลกกว่าชาวบ้านทั้ง
หลาย ส่วนหญิงสาวแปลกหน้าก็ไม่เข้าใจพวกชาวบ้านนั้น เหมือนกันเป็นอันว่าเข้าใจกันไม่ได้ เพราะ
อีกฝ่ายหนึ่งเห็นเสียว่าเป็นคนป่าคนคอย คบค้าสมาคมกันไม่ได้ คนทั้งสองที่มาอยู่ใหม่ คง
ย้ายจากหมู่บ้าน ออกไปสู่อุกะทอมทอมหรือที่ราวป่าริมคองครั้งที่มีคำจารให้คนงานไป ไค้อยู่กัน
สองคนดูตัวตัวเมียเป็นสุขสงบตลอดมา เวลาเช้า ตัวออกไปล่าสัตว์ เมียอยู่เฝ้าบ้าน ต่อมา
เกิดบุตรหญิง นับว่าคนทั้งสองก็มีความสุขความพึงพอใจ.

ภายหลังชายผู้ตัวรูสึกเมื่อ นายตอการที่มาอยู่อย่างว่าเหว เช่นนี้ ต้องการคบค้า
 มาคมและผูกจากับเพื่อนฝูง ต้องการการสมาคมกับพวกของตนให้กว้างขวางออกไป การที่มา
 อยู่โดดเดี่ยวสองคนดูตัวตัวเมียถึงนี้ ทำให้รู้สึกเหงาหงอย เพราะฉะนั้นจึงเข้าไปสู่หาในหมู่
 บ้านมอย ๆ ขึ้น บางทีไปในเวลากลางวัน บางครั้งไปในเวลาเย็น เพื่อได้พบกับทั้งชาวคราว
 และมีหุ้นส่วนในเรื่องราวความเป็นอยู่ของหมู่บ้าน ไปแล้วว่าจะกลับมาบ้านก็คิดค้นที่ขังคืนอยู่
 รอย ๆ บางทีไปเที่ยวยังหมู่บ้านอีกตำบลหนึ่งอยู่ถัดออกไป ต้องค้างคืนอยู่สองวันบ้างสามวัน
 บ้าง.

สวนกริยาอยู่กะทอมาว่าเหวแคบแคบ เวลากลางวันปั่นฝ้ายทอหูก และจัก
 ทำอาหารรอทำไว้ ถ้าตัวยังไม่กลับมา ก็คุมลูกนอยออกมานั่งเล่นข้างนอกริมลำธาร ตา
 เหมเองไปหากข้างโน้น ซึ่งเป็นป่าดง พนเข้าไปถึงเขาเห็นยอดตระหง่าน ฉนแก่นั้น
 แผละซึ่งเป็นที่เกิดของหญิงบูกริยา และเป็นแหล่งซึ่งพวกของศนอาศัยอยู่ ความคิดที่หวนถึง
 ถิ่นที่ก็บังเกิดขึ้นในวงวิศต ประหนึ่งว่าเจ้าป่าเจ้าพรมาเขาคลใจ ให้เห็นคมไม้ที่กว้างไกล
 ถลาย ๆ ว่าจะกวักเรียก ดึงนำที่ไหลโตนก ๆ ในห้วยลำธาร ปานไคยีนร่องเรียกว่า
 "มาเถิด มาเถิด กลับถิ่นเดิมเถิด ที่นี้มีแต่ความรอนว่าเหวใจ สู้ที่โน้นไม่ได" หญิงนั้นดู ๆ
 แลวก็บึงอยู่สักครู่ น้ำตาไหลรินแกม ระลึกถึงถิ่นที่ตองจากมา แต่ครั้นหันมาดูหน้าลูกนอย
 ความทุกข์เปล่าเปลี่ยว เจกัพลันหายไปที่นั่น การที่ตัวรอตอจะชีกกับลูก ความสุขความพอใจ
 เพียงที่มีอยู่กลับมีขึ้นอีกตามเดิม อันกริยาของหญิงบูกริยาเป็นเช่นนี้ ชายผู้สามมีจะสังเกตรูก็
 หาไม่ เพราะเอาเวลาไปสมสู่อยู่ควยเพื่อนฝูงที่หมู่บ้าน นั้นเสียหมด กลับคิดเห็นเสียว่า
 ที่กริยาคนมีอาการเปลี่ยนแปลงไป มอย ๆ เช่นนี้ เป็นเพราะความโง่ป่าบ้า ถิ่นของตัวเอง.

ต่อมาลูกนอยก็ตาย ไป ควยเพราะไขป่าที่มาจากหนองน้ำทางโน้น สามมีกริยา
 ร้องไหอา ลัยรัก แะก็ความเศร้าใจนี้ ทำให้คนทั้งสองหันหน้าเข้าหากันยิ่งวันยิ่ง ใกล้ชิดกัน
 ไม่ห่างจากกันไปได้ แต่อาการเช่นนี้เป็นไปชั่วขณะหนึ่ง ครั้นแล้วก็กลับจืดจางเห็นทางออกไป
 ทุกที ยิ่งไปกว่าเก่า ชายผู้สามมีเข้าไปสมสู่อยู่เสียที่หมู่บ้านมอยเข้า หึงหญิงบูกริยาไว้แต่
 ส่วทั้งคนเคียว ไม่มีใครผูกจาก้วย นอกจากเมื่อคิดถึงความหลังและความทุกข์ยากของคนขึ้นมา
 ก็ร้องไห้ออกมา โดยทั้งประหนึ่งว่า ใหญ่เขาที่เห็นอยู่ตระหง่าน ไคยีน ทานั้น.

คืนหนึ่งชายสามมีกลับมาถึงบ้านเป็น เวลาถึงดงก็ พอเปิดประตูกะทอมเข้าไป ก็

ในที่สุดก็มาถึง ที่นั่นเป็นหุบเขา สองข้างเป็นภูเขาสูงตระหง่านเงื้อม ทำ
 ให้มีค้ำครึ้มเย็นยะเยือก หินที่เขายาวแห่ง มีน้ำหยดลงมาเป็นทาง ๆ บางแห่งเป็นด้า
 มองเขาไปทางปาก เห็นข้างในมีค้ำครึ้มอยู่เสมอ หรือถ้าจะพูดอีกอย่างหนึ่ง ก็คือดูเหมือนความ
 มีค้ำครึ้มตัวคน เขาไปค้ำครึ้มในด้ามันทั้งกลางวันกลางคืน เมื่อมาถึงที่มุ่งหมาย เป็นเวลา
 ตะวันยอแสงเกือบคลืบ และที่นั่นเป็นปากด้า มีหินเงื้อมง่าอยู่ข้างเบ้องบน เถาวัลย์ขึ้นออก
 งามทอลงมาเป็นระยาราวกับบ้าน ตรงปากด้าและที่ถัดออกมา มีกะไหลและกะตูกอยู่
 กลาดเกลื่อน บ้างเกิดขนลุกขนพองของเถา.

ตรงข้ามกับปากด้านี้ มีคนไม่เฒ่า ๆ ชายผู้นั้น เล็ดโลกทัศน์หนึ่ง ปีนขึ้นไปบนค้ำ
 ครึ้มและคอยกวาดจะถึงกลางคืน เพราะรู้อยู่ว่าที่ในด้ามี เสืออาศัยอยู่ จะออกจากด้าไปหากิน
 เมื่อมืดแล้ว และเสือนั้นคือภริยาของตน.

เขาคอยจ้องดูที่ปากด้า พอพลบค่ำก็สลัดหน้อยเสื่อออกมา รูปร่างดูราวนักลี้
 กวงศากุลเป็นไฟ เมื่อออกมาถึงปากด้า ยืนนิ่งมองเพ่งดูตรงหน้าสักครู่ แล้วก็เดินเข้าไป
 หายไป ชายคนนั้นนั่งคอย คอยอยู่จนเห็นว่า เป็นเวลากลางคืนนั้นแท้จริงแล้ว ก็ลงจากต้นไม้
 เอากิ่งซอกที่เตรียมมาควยออกวางเรียงไว้ตรงปากด้า ตนเองก็นั่งลงคอยอยู่ข้าง ๆ นั้น.

เวลาใกล้รุ่ง เสือกลับจากหากิน เวลานั้นสว่าง ๆ มีแสงสว่างราง ๆ ทั่ว ๆ
 พอมองอะไรเห็นโคกน้ด เห็นขึ้นไปข้างบนยอดเขามีสงทองจับตาอยู่เรื่อย ๆ เสือไปหากิน
 มาถึงหน้าแล้ว ปากยังเปื้อนเลือดคึกแคงอยู่ พอมาถึงปากด้า ก็หยุดชะงักจ้องจ้องจ้อง
 เพราะของที่เห็นวางอยู่ตรงหน้า คือหูกตะกอลี่รื่องทอนมา มีก่ายง่าที่ยังทอดค้างไว้ติดอยู่ควย
 ย้านั้นเป็นของภริยาที่หายไป เสือจ้องมองดูสักครู่ใหญ่ หันไปนั้นก็ระลึกรู้ความเค็มได้ หัว
 ใจค่อยกลายเป็นหัวใจคน พอใจเปลี่ยนร่างกายก็เปลี่ยนตาม หนึ่งที่มีขนลายพาดเป็นทาง ๆ
 ก็ร่วงหล่น ค่อยกลายเป็นร่างกลับเป็นนางมนุษย์ ฟุ่บตัวลงยังพื้นดิน แล้วร้องให้ ร้องไห้เพราะ
 ระลึกจำได้ จำได้สามี จำได้ลูกน้อยที่ตายไป และจำว่าครั้งตอนที่ทอดค้างไว้ ว่าได้หูกอย่าง
 ขณะนั้นชายสามีเข้ามาหา โอบกอดรับขวัญภริยาของตนผู้มาสงสาร และในขณะที่อาทิตย์ส่องแสง
 แแรงกลาลอกลหว่างไม้เข้ามาในป่า ก็เป็นเวลาที่ยายหญิงผู้ตัวเมีย เกิดกลับออกมาจากป่า
 ด้วยกัน อันความเป็นไปของคนที่ทั้งสองนี้ที่หวังในความสุข ย่อมมีอยู่ทางข้างหน้า นั่นคือใน
 อนาคต ส่วนที่เป็นอดีตก็เป็นเสมือนความฝันในวันก่อน เป็นอันล้ม ลือนละตายหายไป.

20

THE EVOLUTION of the SOUL

Far in the north there are great mountains growing ever higher towards the unknown land. Dense forests are there, trees such as we never see here, so high and thick, tied to each other by long creepers. And the undergrowth is thick; the sunlight hardly penetrates, and men can scarcely move forward and backward. There are deep ravines, as black almost as night, where silent rivers flow, and there are rocks and precipices and many unknown things.

In these forests there are many deer and there are elephants who crush their way careless of what oppose them. There are wild cattle, bison and bears, and there are many tigers. If you go even a little way into these hills you feel afraid and as if you were lost, for there are no paths.

A wild hill people live there. They are small in stature, dark and timid. They are rarely seen except when sometimes they will move into the plain and change some skins for cloth and salt. They speak a tongue we cannot understand. They have no villages, but camp now in one place,

now in another.

The people of the plains are much afraid of them. They think them half devils, hardly men, and they have stories of them. They say that they can use enchantments and that they speak the language of the beasts. They hear and understand the deer talking to each other and the tigers' growls. They even say that sometimes they change themselves into animals for a time, and then again become men. So frightened are the plain people of these mountains they never go far into them. On the outskirts they cut timber and gather forest produce, but they do not penetrate. They think that once caught among the hills they never could return.

But once there was a man who did go in. He was young and rash and restless, as young men are, and the quiet life of the villages in the plain wearied him. He was tired of ploughing, sowing, reaping, going to little festivals. He wanted adventure and to see new things. So one day he disappeared from his home, and for two years he was not seen. They thought that he was dead, lost in the hills, and they wrote his name from off the village list. Yet one day he returned walking out of the forest changed from a youth into a man, tall and strong, with the keen eye of the hunter and the step of a mountaineer. He had seen and done many things in these two years and they had left their mark on him.

He was not alone. Walking behind him as he came out of the forest was a girl. She was young and her limbs were

slender but strong like those of the deer. And her eyes were like the deer's eyes, large and soft, and timid except when she looked at him she followed, when they grew full of confidence and laughter. He brought her to the village and they settled there.

But the village women did not like her. She was strange spoke a strange tongue, and her ways were not as theirs were. She did not understand them. She could not enter into their life. She was an outsider, a savage from the hills, and they would none of her.

So the two left the village and built them a hut near to the forest edge beside a stream. And here they lived more happily and in peace. The man hunted and worked and the woman stayed at home, and presently a little girl was born. Then for a time there was complete content.

But the man got weary of this lonely life. He wanted to talk with other men, he wearied for the wider intercourse of his own people. The loneliness fatigued him. Therefore he took to going to the village, sometimes in the day, sometimes in the evening, to hear the news and take a share in village matters. Often he would return quite late. And he would go to the further villages lower down the plain, staying away a day, two days or three.

The woman was much alone. She would spin and weave and prepare the rice, and in the evenings when her husband did not come she would take her baby and go and sit beside the stream looking across. There were the forests and beyond

26

them rose the hills where she was born, where her people roamed. A great desire came upon her to return. The mountain spirits called her, the trees waved to her, the stream went murmuring of the heights whence it had come, of the coolness of the deep ravines. The bonds of a life all in one place, the heat, the solitude oppressed her. The tears would come into her eyes for all that she had lost. But yet she had her daughter, and when she looked at her, the trouble vanished, laughter came back again and she was content. But the man never noticed. He was employed, he had friends, the plains were his home. He thought his wife grown stupid, that was all.

Then the child died; a fever came out of the swamps and killed it. Husband and wife sorrowed together. For a time they grew nearer. Then they were parted more than ever; the man went oftener to the village and the girl was left alone. She had no one then to talk to, only she called aloud her troubles to the hills that they might hear her.

One night the man returned home late. The door was open and the hut was desolate; he called aloud but no one came. He searched but he found nothing. His wife was gone. But of the cause or reason he could find no sign, until at last searching in the dawn beside the river he came upon a tiger's tracks. He stared at them and he remembered the tales he had often heard. Yes. His wife had changed into a tigress and had gone back to her mountains. She was lost to him for ever. Suddenly the old love he had borne her returned. He remembered how he had found her as a young girl

20

among her people, how he had called and she had followed him. He felt his life was emptied of all happiness. He fell upon the ground, and there they found him lying nearly dead. They took him to the village and cured for him, but when he spoke of his wife they shook their heads. "It is wiser to forget. Such women are best back among their hills."

But the man would not listen, and at last he heard news he hoped would help him. In the great City down the far river lived a man reputed of deep wisdom. He might tell the husband what to do, how to get his wife again, for he knew everything. The husband started for the Golden City.

A week he travelled floating on a raft down the great water, passing hamlets, forts, and cities, and on the eighth day he saw the morning sun strike into fire upon a clustered throng of minarets and spires. He knew that he was arrived, and before long he came to where the wise man lived. The wise man saw him and told him certain things, and he, without waiting to see the wonders of the city, turned on the homeward road again. Day and night he marched, quickly with little rest, for hope was in his heart, and at last he came again to his hut beside the stream. Here he made a load of what he wanted, and taking in his hand a spear he went straight into the forest. The way was difficult, there was no path, the trees grew thickly, creepers caught his feet, ravines and precipices barred his way. But he kept on, guiding himself by what

22

he had been told.

At last he came to the place he sought. It was a valley shut between high walls that made it dark. Great rocks dripped water from their sides and there were caves where night lived always. Just before sunset the husband came there and found a cavern underneath a precipice about which creepers hung as in a curtain. Before the cave were strewn white bones and skulls, and there was a sense of horror and of fear.

Opposite the cave mouth he chose a tree and climbed it and waited for the night, for he knew that in that cave there lay a tigress and that she would come forth at dusk. The tigress was his wife.

He watched and waited, and as the dusk fell she came out, grim and horrible with burning eyes. For a time she stood at the mouth of the cave looking forth. Then suddenly with a bound she leapt into the forest. The man waited still, waited till the full night was come, and descending from the tree set ready those things he had brought with him. Then he sat down by the cave and waited.

In the early dawn the tigress returned from her night ravaging. Faint pearly light was dropping from above making all things clear. Far overhead upon the hill-tops was a red sunrise.

She came up to the cave, sated with her prey, her lips stained with blood--she stopped, she stared. For there before her was a spinning-wheel with cotton

in it, there was a loom with a half-woven cloth upon it--her own. She stared and of sudden she remembered. She was a woman and no tigress. The woman's heart moved in her, the tawny hide dropped off, her form changed, and she fell upon the ground in tears, for she remembered all--herself, her husband, her baby who had been, whose half-wove garment hung upon the loom. Her husband came to her and put his arms about her, and as the sun dropped scarlet arrows through the forest aisles they turned and went away--together. The future was before them and the past forgotten as a dream before the day.

From H.F.Hall's "The Inward Light".

Can even the God of Thunder
Whose footfall resounds
In the plains of the sky
Put asunder
Those whom love joins?

John Paris 'Kimono'

The colours are bright but
The petals fall!
In this world of ours who
Shall remain forever?

John Paris 'Kimono'

หวังใย
หวังใจ

๖๘
ไทยนี่
ไทยหัว

ของ
อาหาร ^{ของ} ชู้กัด น้หั่นหม่น

หลายปีมาแล้ว ข้าพเจ้าได้อ่านเรื่องทิวสวงเจียงอุปราชาและผู้สำเร็จ
ราชการมณฑลกวางตุ้ง เมื่อไปตรวจราชการตามราชสำนักยุโรปต่าง ๆ มีนักหนังสือ
พิมพ์อังกฤษคนหนึ่ง ได้เขียนข่าวเป็นทำนองชวนหัวว่า เวลาที่ทิวสวงเจียงผู้นั้นมาถึง
ประเทศอังกฤษแล้ว มีสุภาพสตรีคนหนึ่งนำเอาสุนัขชะบิกฟอกส์ เทร์เรียร์ไปก้านั้นเป็น ของ
ขวัญให้แก่ทิวสวงเจียง ซึ่งทิวสวงเจียงก็ได้รับไว้ด้วยวิหยาตย์อันดี ครั้นต่อมาไม่กี่วัน
นัก สุภาพสตรีผู้นี้ได้มีโอกาสพบทิวสวงเจียงอีก จึงได้ไต่ถามถึงสุนัขตัวนั้นว่าเป็น
อย่างไรบ้าง และก็ได้รับคำตอบจากทิวสวงเจียงว่า "ดีมาก เยี่ยมดีมาก"
เรื่องชะบิกนี้ โดยมากมักจะเกิดขึ้นเสมอ ๆ เมื่อนักหนังสือพิมพ์ที่ซาคส์ตีธรรมพยายาม
แต่งเรื่องชวน หัวไวลลแซกเมืองจากประเทศที่ไม่มีอำนาจพอที่จะถือว่าคอกชานทางการ
ได้ ทิวสวงเจียงข้ามไปประเทศฝรั่งเศส ก็ยังมีข่าวคือชะบิกขึ้น ๆ ออก เป็นคนว่า
วันหนึ่งทิวสวงเจียงได้ไปเยี่ยมธนาคารแห่งชาติของฝรั่งเศส ขณะที่เจ้าพนักงานได้นำ
ไปชมห้องเก็บทองของธนาคารนั้น ซึ่งมีทองหล่อเป็นแท่ง ๆ วางซ้อนกันอยู่เป็นกอง
ใหญ่ เจ้าพนักงานที่เป็นผู้นำอยากจะให้ทิวสวงเจียงทราบว่าทองแท่งหนึ่งจะหนัก
ประมาณเท่าใด จึงหยิบขึ้นมาแท่งหนึ่งแล้วยื่นให้ทิวสวงเจียงดู ทิวสวงเจียง ตาม
ข่าวที่เขาพูดกัน, หากทราบถึงความมุ่งหมายของเจ้าพนักงานนั้นไม่ กลับเข้าใจเสียว่า
คงจะให้ไว้เป็นที่ระลึกเป็นแน่ จึงรับเอาทองแท่งนั้นด้วยใบหน้าอันยิ้มแย้มพร้อมกับคำ
พูดเป็นภาษาจีนว่า "ขอบใจ, ขอบใจมาก" แล้วก็ส่งทองก้อนนั้นคืนไปให้คนใช้ของ
ตนถือตามออกมา การกระทำของทิวสวงเจียงตอนนี้ เสนอเอาเจ้าพนักงานผู้นั้นกระอัก
กระอวน ไม่ทราบว่าจะทำประการใดดี หากจะหวงคืนเอาคือ ๆ ก็เกรงทิวสวงเจียง
จะโกรธหรือน้อยใจ และตนเองก็จะได้รับคำหยาบจากผู้นั้นเนื่องจากความไม่รอบคอบ

ของคนสวย ครั้นจะปล่อยให้เขาไปกินหวาน ๆ เสีย คนก็จะต้องรับผิดชอบต่อธนาคาร
 แต่เคราะห์ที่เวลานั้น มีข้าราชการกระทรวงต่างประเทศฝรั่งเศสคนหนึ่งเป็นผู้กำกับ
 ดูแลการคอนรับหลิวฮวงเจียงอยู่ที่นั่นด้วย เจ้าพนักงานจึงรีบไปปรึกษาขอความช่วยเหลือ
 เหลือทันที ข้าราชการผู้นั้นเป็นนักชุกชุกก็มีปฏิภาณเฉียบแหลม จึงรีบเข้าไปถึงค่านับ
 หลิวฮวงเจียงทันทีทันควันแล้ววว่า "แต่ก่อน ๆ มา ธนาคารนี้เคยให้ทองเป็นของตัว
 อย่างแกแถมบ้านแขกเมืองชั้นเล็ก ๆ ที่ไม่ค่อยจะไค้เคยพบเคยเห็นทรัพย์สินมากมาย
 เช่นนี้ แต่ส่วนท่านอุปราชจีนที่เป็นข้าราชการชั้นสูงสุดแห่งมหาประเทศที่ใหญ่โตมั่งคั่ง
 ที่สุด ซึ่งไค้ลูกสาวมาให้เกียรติยศต่อธนาคารฝรั่งเศสอยู่อย่างสูงถึงเพียงนี้ ธนาคาร
 ฝรั่งเศสจะแสดงความเคารพท่านเองที่ เคยแสดงต่อข้าราชการจากประเทศเล็ก ๆ ย่อม
 ไค้ไค้เอง" พอลว่าตัวก็ยื่นมือไปรับเองแห่งทองจากลูกน้องของหลิวฮวงเจียงไปวาง
 ไว้ยังที่ทองเดิมเสีย.

เรื่องชวนหัวที่กุกกันที่นั่นมีเสมอ ๆ ครั้งหนึ่งเมื่อพระเจ้าชาห์แห่ง
 กรุงเปอร์เซีย (ซึ่งเวลานี้เรียกว่าประเทศอิหร่านกันเสียแล้ว) เสกข์ไปที่โรงมหรสพ
 แห่งหนึ่งใน กรุงปารีส คณะดนตรีที่มีชื่อเสียงที่สุดในกรุงปารีส ก็บรรเลงเพลงถวาย
 เป็นหลายเพลง ครั้นหมดโปรแกรมแล้ว เจ้าหน้าโรงมหรสพจึงไค้มาทูลถามว่าโปรด
 เพลงไหนที่สุด พระเจ้าชาห์รับสั่งว่าโปรดเพลงแรกเป็นอย่างยิ่ง อยากจะฟังซ้ำอีก
 อีกครั้งหนึ่ง คณะดนตรีก็ตั้งตนบรรเลงเพลงแรกถวาย แต่ก็หาเป็นที่สนพระทัยไม่
 รับสั่งว่า "นี่ไม่ใช่เพลงแรก" คณะดนตรีไม่ทราบว่าจะทำอย่างไรดี ก็เล่นเพลง
 อื่น ๆ ซ้ำต่อไปจนหมดโปรแกรมเดิมอีกครั้งหนึ่ง ถึงกระนั้นพระเจ้าชาห์ก็ยังรับสั่ง
 ขึ้นกรานว่า ไม่ใช่เพลงแรกอยู่นั่นเอง ในที่สุดหัวหน้าผู้นำจึงหว่าหมกปัญหา ไม่
 ทราบว่าจะทำอย่างไรดี จึงสั่งให้นักดนตรีเตรียมตัวขึ้นเสียงเครื่องดนตรีกันใหม่
 แล้วจะไค้เล่นเพลงสรรเสริญพระบารมีต่อไป ขณะที่กำลังขึ้นสายคังคัง ฉนั้น พระเจ้า
 ชาห์ทรงพระสรวลคังคัง และตบพระหัตถ์กราว แล้วตรัสว่า "เพลงนี้แหละฉัน
 ชอบมากที่สุด"

เรื่องพระเจ้าชาห์นี้เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในขณะที่ประเทศอิหร่านยังว่าง โจร
 ไม่มีอำนาจจากศานอันโต แต่เมื่อ ๔-๕ ปีมานี้ มีนักหนังสือพิมพ์เยอรมันคนหนึ่งได้
 เขียนข่าวเรื่องประเทศอิหร่าน โดยมีข้อความประชกกระทบระเทียบถึงพระเจ้าชาห์
 ริซาคาฮ์ Shah Riza Khan พระราชาปัจจุบันของประเทศอิหร่านอย่างรุนแรง ใน
 บางข้อ พอเรื่องนี้ถึงพระโศคพระเจ้าชาห์ที่ส่งพระโทรเลขไปยังสถานทูตอิหร่านใน
 กรุงเบอร์ลิน แจ้งแก่รัฐบาลเยอรมันให้จัดการแก่นักหนังสือพิมพ์ผู้นี้ทันที และให้ทาง
 กระทรวงต่างประเทศเยอรมันขอขมาทางราชการควย มิฉะนั้นรัฐบาลอิหร่านจะถอน
 ทูตจากรัฐเยอรมันเสีย ในที่สุดทางรัฐบาลเยอรมันก็ได้รับจัดการอะลุ่มอล่วยให้เป็นไป
 ตามพระประสงค์ของพระเจ้าชาห์ทันที นี่แสดงให้เห็นว่าตราบโคเมื่อประเทศเล็ก ๆ
 น้อย ๆ ไครรวบรวมกันเป็นปึกแผ่นมีกำลังเข้มแข็งมันคงแล้ว ถึงมหาประเทศเขาจะ
 ไมกลัวก็ยังไม่เกรงใจอยู่บางไม่ระรานนัก เมื่อคราวที่มีข้อพิพาทระหว่างบรรษัทน้ำมัน
 อังกฤษ และรัฐบาลอิหร่านเรื่องน้ำมัน สันนิบาตชาติก็ไค่คัดสินใหนายอิหร่านเป็น
 ผู้ไค่เปรียบ.

เมื่อพระเจ้าอามีร์นูลาห์แห่งอาฟกานิสถานก็ดี เมื่อพระเจ้าฟอกแห่ง
 ไคคุปต์ก็ดี หรือเมื่อมกุฎราชกุมารแห่งอิธิโอเปีย (อภิสสิเนีย) ก็ดี เสด็จประพาส
 ยุโรปแล้ว ก็มีเรื่องขบขันปรากฏตามหน้าหนังสือพิมพ์บางฉบับเสมอ ๆ ข้าพเจ้าเอง
 ยังเคยไคยินเขาพูดกันถึงเรื่องอัคร์ราชทูตสยาม (สมัยนานหลายสิบปีมาแล้ว) ว่า
 เมื่อมีงานสันนิบาตในราชสำนักอังกฤษครั้งหนึ่ง ขณะทีกระบวนรถทูตต่าง ๆ กำลัง
 จอคอยหน้าพระราชวังบักกิงแฮม เพื่อคอยให้รถคันหน้า ๆ ภายผู้โดยสารลงให้
 เรียบร้อยคินั้น ต้องเสียเวลาคอยนาน ท่านราชทูตจึงไค่เริ่มรับประทานหมากบาง
 แดพอกกระบวนรถจะเข้าถึงประตูวัง จึงไค่เปิดหน้าต่างรถบวนนำหมากลงมาแคงโร
 เล่นเอาคำรวรรักษายามประจำวังตกใจรีบวิ่งมาแล้วถามว่า "ไค่ทำไค่สบายไป
 หรือครับ?" ไค่เขาใจวาเกิดอาเจียรเป็น ไค่ฮิตขึ้นมาในขณะนั้น.

จริงอยู่การก้าวหน้าของประเทศต่าง ๆ นั้นเมื่อคอนค่น ๆ ชาติต่าง ๆ

ทางบูรพประเทศมีระดั้มวัฒนธรรมและจารีตประเพณีสูงกว่าชาติทางยุโรปมาก เมื่อ
 พระพุทธเจ้าเสด็จไปรคเวไนยสัตว์ในมัธยมประเทศ เมื่อขงจื๊อกำลังสอนถึงวิธี
 ดำเนินชีวิตทางโลกในบุพผาประเทศนั้น ชาติต่าง ๆ ในยุโรป ยกเว้นแต่กรีกและ
 โรมันยังเป็นป่าเถื่อนกันอยู่ เขาครามทากายเอาสี่ป้ายหน้ายิงไปกว่าพวกเงาะป่าชา
 โกลเซมิงแถวแหลมมะลายูไปเสียอีก ต่อเมื่อวัฒนธรรมของตะวันตกได้เข้าไหลล้นไป
 สูทางตะวันตกเป็นต้นว่า การแผ่ไพศาลแห่งลัทธิคริสตศาสนาก็ดี หรืออารยธรรมชั้น
 หัดที่พวกนักบรคราวสงครามครูเสดได้นำกลับไปยังบ้านเมืองของตนก็ดี ได้ทำให้ชาติ
 ต่าง ๆ ทางยุโรปค่อยกระเดื่องเฟื่องฟูขึ้น จนในที่สุดก็กลับเจริญข้ามหน้าของอารยธรรม
 อันเดิมไปในบางทางเสียอีก ความเจริญของยุโรปทางโลกธรรมหรือทางวัตถุนิยม อัน
 เกิดเนื่องมาจากความบีบคั้นของดินฟ้าอากาศบ้าง และความคับแคบของประเทศบ้าง
 ทำให้ชาวยุโรปเป็นชาติที่นิยมการผจญภัย ใช้ศาคตราอาวุธคสองและประดษร์์โคใหม่ ๆ
 เสมอ ก็กว่าชนชาติตะวันออกมาก ข้อนี้เลยทำให้รู้สึกว่าคุณนั้นอยู่ในฐานะเป็นครึ่ง
 มนุษย์ครึ่งเทวดา ไม่ว่าจะไปแห่งใดก็มักจะมีระรานรังแกเจ้าของถิ่นเสมอและเนื่องจาก
 ที่คริสตศาสนาเผยแผ่ไปทางยุโรปนั้นมิใช่แห่งศก มแคบทางใจและทางศก มคิขของชาติ
 ยิว เจื้อป่นอยู่มาก เมื่อละสมกับความเห็นแก่ตัวซึ่งเป็นสมบัติกลางของมนุษย์เราอันเป็น
 พื้นเดิมอยู่แล้ว ก็เลยทำให้เกิดความรู้สึกว่าคุณเองเป็นมนุษย์ที่พระเจ้าได้เลือกสรรไว้
 เป็นเจ้าโลก ส่วนชาติอื่น ๆ นั้นอยู่ภายนอกแห่งความครอบค้อมของธรรมะและความ
 มีเมตตาจิตซึ่งพระเจ้าได้เลือกสรรไว้ เพราะฉะนั้นจึงไม่จำเป็นที่จะสมควรได้รับภรรณา
 เท่าใดนัก ข้าพเจ้าเคยถามชาวอิสราเลียบบางคนว่า ทำไมถึงไม่มีความเมตตาภรรณา
 ต่อสัตว์บ้าง เขากลับตอบว่า "ก็สัตว์มันไม่ใช่คริสตคังนี้ท่าน" เช่น นั้นเป็นต้น
 เพราะฉะนั้นเมื่อชนชาวยุโรปเหล่านี้เข้ามาถึงไหนก็มักจะทำร้ายกระถ่างกระเดื่องเป็น
 คนหัวหินคอเหล็ก ชาติสัมมาคารวะในสถานอันที่สมควร ข้อนี้ถึงถึงเกิดได้จากการ
 แข็งป็นกรานของหลอกแมกคาร์คินี่ที่ไม่ยอมจะกราบถวายบังคมพระเจ้าจากรุงจีน ใน
 เมื่อคนเป็น ุทธเชษฐุพระราชสาส์นพระเจ้าจากรุง องกฤษมายังราชสำนักจีน จากความ

วาง โศของเขวาล็ียร์เคอไซมองค์ เมื่อเวลาถวายพระราชสาส์นของพระเจ้าหลุยที่ ๑๔ คอพระหัตถ์สมเด็จพระนารายณ์มหาราชของเรา จากการไม่ประณีประนอมยอมทั้ง เหตุคุณของมิสเตอร์โยเซฟบาเลสเคียร์ ที่เป็นทูตอเมริกันมายังราชา นักสยาม ใน รัชกาลที่ ๓ และการเกี่ยงกระจุกกระจิกของยอห์นครอเฟิร์ด John Crawford (ซึ่งไทยเราเรียกว่า การะฝัด) ในเรื่องการต้อนรับในฐานะที่คนเป็น ผู้แทนของ มาร์ควิสเฮสติงส์ Warren Hastings (ที่ไทยเราเรียกความกับชื่อของกรอเฟิร์ด เป็นการะฝัดรัศกินไป) ซึ่งมีตำแหน่งเป็นแค่เพียงผู้สำเร็จราชการแห่งรัฐอินเดีย ของอังกฤษเท่านั้น แต่ยิ่งพยายามจะเผินใจให้ฝ่ายไทยต้อนรับเท่ากับอัครทูตที่มาจาก ราชสำนักอังกฤษจริง ๆ และความไม่โทนุเหนียวของเซอร์เจมส์ บรูคส์ Sir James Brooke (เสอร์เจสประุชของไทย) ที่ไปเสนอต่อรัฐบาลอังกฤษ ให้จัด การอย่างรุนแรงแก่ไทย แต่เป็นกราวเคราะห์ที่ของประเทศสยามเราเวลานั้นที่ อังกฤษต้องมัวสาละวนกับเรื่องอื่น ๆ ในประเทศอื่น ๆ เสีย ไม่มีโอกาสจะมาจัดการ แก่ไทยได้.

บรรดาฝรั่งที่ได้มีโอกาสมากาคติศระวันออกไกลนี้ แต่แรกเริ่มเดิมที เป็นพวก โปรตุเกศซึ่ง โดยมากก็ ป็นพ่อค้าชะบิกที่ฝรั่งเองเรียกว่าเป็น "นักผจญภัย" คือเอาทั้งทางค้าขายทางปล้นสดมภ์เป็น โรสลักและทางอื่นที่มีโอกาส นอกจากก็มี พวกบาทหลวงสอนศาสนาที่มาเผยแผ่คริสต์ศาสนาบ้าง พวก โปรตุเกศพวกนั้นมีคนหนึ่ง ชื่อเมนเคซบิโต Mendez Pinto เคยไปกับกองทัพไทยเมื่อพระชัยราชาเสด็จยก ท้าไปตี เชียงใหม่ แต่เมนเคซบิโตเป็นคนมีนิสัยชอบจกจาและบันทึกเหตุการณ์ ัน คาง ๆ ทำนองเดียวกับ นักหนังสือพิมพ์บางจำพวก บินโตเล่าว่า การรบระหว่าง ไทยใต้และไทยเหนือนั้นกองทัพแต่ละฝ่ายมีคนนับล้าน ๆ ทัพลตายกันทีหนึ่ง ๆ นับเป็น แสน ๆ ที่เดียว และว่าทั้งสองฝ่ายใช้ควาซ, ช้างและแรกเป็น สัตว์พาหนะใช้สำหรับ ลากปืนใหญ่ บนหลังช้างศึกก็มีป้อมปราการแน่นหนาไว้สำหรับยิงศัตรู ฟัง ๆ ศึกคล้าย กับศึกการควงหน้าการ ไชยรณกระาะสมัยนี้ ส่วนชื่อเมืองที่บินโตเล่าว่ากองทัพไทยนาน

ไปนั้น แต่ละชื่อ ๆ พังเป็นภาษาที่ไม่มีใครจะสางออกได้ว่าเป็นที่ไหนแน่ เกี่ยววกไป
 ถึงเมืองกาบิมเปอร์ (เห็นจะเป็นกำแพงเพชร) จากนั้นก็ไปถึงเมืองปาสีโคโก
 (คงเขียน พิณูโลก) แล้วไปถึงเมืองกวิเบิม เมืองอิทราน (ที่ไหนก็ไม่ทราบ)
 แลวกองทัพผ่านเมืองนครจะเป็นนครลำปางหรือนครศรีธรรมราชหาทราบไม่ แต่เท่า
 ที่สันนิษฐานคงจะเป็นเพราะเมื่อคาบิโคเขียนเรื่องราวการผจญภัยของตน คงอยาก
 จะทำให้ดูเป็นการใหญ่โตมากถึงแก่บอกมา ตัง ๆ ว่ามีช้างคั่งหมื่น ๆ เชือก มาเป็น
 จำนวนแสน ๆ เคยนึกชื่อบ้านเมืองออกอย่างไรก็เขียนไปโดยไม่คงทราบถึงตำแหน่ง
 แห่งหนของเมืองนั้น ๆ จนเมื่อคองกรีฟ Congreve นักแต่งเรื่องละครชาว
 อังกฤษ ได้อ่านเรื่องราวของเมเนเชบิโคแล้วก็เลยตั้ง ให้บิโคเป็น "จอมโกหก
 ของโลก".

ถึงเมื่อตอนสมัยกรุงรัตนโกสินทร์นี้ ยังมีชาวต่างประเทศเข้ามา กันมาก
 และแต่งเรื่อง เกี่ยว กับเมืองไทยหลายเรื่อง แต่ผู้แต่งหนังสือเหล่านั้นมักจะจำแนก
 ออกไปได้เป็นสองจำพวก พวกที่หนึ่งก็คือพวกที่ตีทุกสิ่งทุกอย่างว่าไม่มีดีเสียเลย
 พวกที่สองก็คือที่ยกยอแล้วอุบหัวไปด้วยเสร็จ จะหาผู้เขียนโดยหวังคอเมืองไทย
 จริง ๆ ไคน้อยนัก นักตีรุมนแรงก็มักเป็นชาวฝรั่งเศส และพวกนี้เป็นคนเหตุที่ทำให้
 เกิดความเข้าใจผิดกัน ขึ้น หลอดเคอร์สัน Lord Curzon เคยกล่าวถึงเรื่อง
 นี้ในหนังสือพิมพ์ Fortnightly Review แล้ว นอกจากนี้ยังมีนักเขียนและนัก
 การเมืองเช่นเซอร์เฮนรีนอร์แมน Sir Henry Norman ที่ตีเคยนทุกสิ่งทุกอย่าง
 ที่ไทยกระทำในหนังสือ Peoples and Politics of the Far East ส่วน
 แยกเมืองที่ปากจักษ์ก็จะหลงลืมว่าตัวเป็นแขกเมืองที่ได้รับเชิญเข้ามาเช่น เจ้าวิดิเลียม
 แห่งสวีเดนซึ่งนิยมการพูดเปรย ๆ เย้ยเจ้า ของบ้านอย่างไม่รู้ลึกตัวและไม่เกรงใจ
 เสียเลย กังที่เขียนลงในหนังสือ The Lands of the Sun ผู้ที่เห็นใจรัฐบาล
 สยามจริง ๆ และรู้สึกบุญคุณที่ได้รับการต้อนรับอย่างดีก็เห็นมีคณาบดีพลเอกกรานต์
 General Grant ประธานาธิบดีนอกราชการของอเมริกาที่ได้เข้ามาในรัชกาล
 ที่ ๕ ท่านประธานาธิบดีนอกราชการผู้นี้ไคลงบันทึกเป็นใจรัฐบาลสยามทางปกครอง

และทางเสริมส่งสัมพันธ์ภาพกับชาติต่าง ๆ โค้งหน้าตั้งตารักษามิตถาพระหว่าง
 สหปาดิรัฐอเมริกาภิสยามอย่างเต็มที่ ดังที่ปรากฏในหนังสือเรื่อง *Around the
 World with General Grant* โดย W.H. Young แต่สำหรับในประเทศสยามเราเอง
 เวลานี้ดูเหมือนไม่วจะมีกัคนักที่ทราบถึงเรื่องราวที่เกี่ยวกับการเยี่ยมของท่านประธานา
 ธิบดินถการการณูนิกัคนัก เพราะค่าที่ไม่เคยไคยินไคฟง ไคร ๆ เขาพุดถึงเรื่องนักัน
 เสียเลย เคยไคยินไคชื่อพระเจ้จากาเมธา กษัตริย์แห่งฮาไวอิซึ่งเป็นพระราชาพระองค์
 แรกในประวัติศาสตร์ที่เคยเสด็จประพาสรอบโลก และไคเสด็จเข้ามาในประเทศสยาม
 หลังจากที่ได้พยายามจะเป็นทองแผนเกี่ยวกับญี่ปุ่น ดังที่ปรากฏในหนังสือ *Around the
 World with a King* โดย R. Armstrong แต่พระเจ้จักรพรรดิญี่ปุ่นคงจะทรง
 รูสึกริงเกียจในพระราชาองค์นี้ เช่นเดียวกับที่สมเด็จพระบรมโกษฐทรงริงเกียจในตัว
 สมิงทอนะนั้น

ประเทศพะมาเป็นประเทศที่เคราะห์กัคตอนที่นายพันโทพิลคิงฮอลด์
 Fielding Hall เป็นผู้เผยแผ่โฆนาวัจฉนธรรมและพุทธศาสนา ในเมืองพะมาด้วยความ
 เห็นอกเห็นใจในหนังสือ *The Soul of a People* ส่วนประเทศสยามเราถึงจะมี
 นักเขียนเช่น วาริงตันสไมธ์ H. Warrington Smyth ที่เคยเขียนเรื่อง "ห้าปีใน
 เมืองไทย" *Five Years in Siam* ที่ไคเวยายมาทำตัวเป็นหน้าหน้าหอยแฉง
 ชาวจริงเรื่องไทยกับฝรั่งเศสเมื่อร.ศ. ๑๑๒ และโสหะทรัพย์ในพื้นที่ของเราแล้ว
 ก็ดูเหมือนจะมีแค่มิสเตอร์ วู้ด ซึ่งเป็นกงสุลอังกฤษประจำเชียงใหม่ที่ไคเขียนประวัติ
 ศาสตร์สยามเป็นภาษาอังกฤษ *A History of Siam* by W.A.R. Wood
 ในท่านองสหายชาวไทยและผู้รักเมืองไทยผิคกับประวัติศาสตร์สยามซึ่งนายตุร์แปงชาว
 ฝรั่งเศสเขียนเมื่อก่อนที่กรุงศรีอยุธยาเสียแก่พะมา *L'Histoire de Siam par Turpin*
 นายตุร์แปงผู้นี้พยายามให้ฝรั่งเศสเริ่มทางหน้สินจักรการแก่ไทยเสียใหม่นับแต่พวกฝรั่งเศส
 ครอบงุมไทยรับจับจับไคออกไปจากประเทศเมื่อกสมัยพระเพทราชา

เมื่อพุดถึงเรื่องที่เขียนถึงเรื่องเมืองไทยเราแล้ว ไคยมากมักจะเขียน

โดยผู้รู้เรื่องทางเมืองไทยหรือภาษาไทยขึ้นเหลือเกิน บางตอนที่หาแต่ก็หาแต่ออกมา
 อย่างจัง ๆ เช่นนาย เฮนรี อาลบาสเตอร์ H. Albaster ที่แปลหนังสือ
 กิจจานุกิจของท่านเจ้าพระยาพระคลังเป็นภาษาอังกฤษ โดยให้ชื่อว่า The Modern
 Buddhist และหนังสือมหาปฐมสมโพธิเรียกว่าเป็น The Wheel of the Law
 ตอนที่ท่านเจ้าพระยาพระคลังได้เขียนว่า "ตามอัถโนมิตี" ซึ่งหมายความว่าถึงความคิด
 ความเห็นของท่านเอง แต่นาย อาลบาสเตอร์เข้าใจว่า "อัถโนมิตี" เป็นชื่อคัมภีร์ตอน
 หนึ่ง จึงไต่ถามสารภาพออกมาว่า ตนเองก็ยังไม่เคยพบคัมภีร์ "อัถโนมิตี" นี้ไม่
 นางเลียวโนเวนส์ Mrs. Leonowens ในเรื่อง An English Governess
 at the Court of Siam ก็เคยแปลว่า "พระเจ้าจี้" ว่า The Lord's Delight
 ในทำนองเข้าใจเป็น "พระเจ้าใจดี" เคยแปลลงไปเป็น "พระดีใจ" อีกโศกหนึ่ง แม้
 แต่ในหนังสือเรื่องสยามของ มิสเตอร์เกรแฮม ซึ่งเป็นที่นิยมกันในต่างประเทศว่า
 เป็นหนังสือสำคัญ เรื่องเมืองไทยก็ยังมีตอนที่นำขึ้นเป็นหลายแห่ง เช่นตอนที่เกรแฮม
 พยายามจะอธิบายไวยากรณ์ภาษาไทยว่า คำกริยาของไทยนั้นอาจเป็นกริยาต้นหรือกริยา
 ต่อก็ได้ (คือใช้ได้ทั้งเป็นสกรรมกริยาและอกรรมกริยา) โดยรักตัวอย่างถึงนั้น "แก้ว
 แดกไป" คำว่า "แดก" เป็นอกรรมกริยา แต่ในประโยคที่ว่า "คนแดกแก้ว" แดกก็ใช้
 เป็นสกรรมกริยาได้ อีกตอนที่เมื่อนายเกรแฮมพรรณาดังฤกษ์ชาติในเมืองไทย
 แล้วก็ได้อ้างชื่อต้นไม้ทางศัพท์วิทยาศาสตร์ว่า Spondias dulcis แล้วยัง
 แดมให้คำอธิบายเป็นภาษาไทยว่า "มะปราง" แดมนิจจา "มะปราง" ที่นายเกรแฮม
 ว่านั่นเป็นมะปรางไม้ กลับเป็น "มะกอกหวาน" ไปเสียฉิบ.

36
72

LOVE

LIGHTENS
LABOUR

Love is a circle that doth restless move
In the same sweet eternity of love.
Robert Herrick.

LOVE LIGHTENS LABOUR.

It was the evening and the scene was beside the river. Down the long reach the sunset made a glory. Gold faded into red, red into pink that throbbled with the last life of the dying day. Light clouds swam into sudden gorgeousness and glowed like fairy islands on an emerald sea. The flush spread across the sky till even the eastern mountains veiled themselves in colour.

And ever into the sunset's heart the river flowed. The cattle came down to the drinking-places and stood knee-deep gazing far away. The dust they had raised hung like a crimson pall upon the bank; for the winds were dead, still in day's agony.

Some children played and bathed and laughed. Their brown, wet bodies caught the glow and turned from bronze to gold. Their laughter thrilled in the still air.

Girls came and drew their household water. Like the cattle they waded into the stream, which made curved ripples

round them, their shadows stretched far up.

They passed away; the sunset faded, the light was gone, and only a tender glow suffused the world. The river turned to steel.

A boy came out of the village gate and passed along the bank. He moved slowly, loiteringly, looking out into the night. Sometimes he broke into a snatch of song suddenly stilled again. He sat down on a rock beside the river, but his back was turned to it. He looked back at the path on which he had come with bright, expectant eyes. Presently the watcher became aware that some one else was coming down the path. He heard a leaf rustle, a branch was put aside. The boy heard it too, and his attitude became tenser. He stretched forth his arms with a little unconscious gesture and withdrew them. The newcomer came along uncertainly. Somewhere the footsteps ceased, and in the strained stillness a soft breathing could be heard; then she moved on. And the boy rising listened, called a name and stepped forward.

A girl came out of the oleander bushes and they met.

He put his arm about her and drew her forward. For a moment they stood side by side and looked to where far off the last flames of the sunset burned; and then he took her hand. They moved along the river. They passed as in a dream, faces downturned; their fingers lightly held.

Yet they were not alone. With them there passed the two eternities, all the years that have ever been and all the years to come.

"I made her for thee," said the past, whispering into

his ear. "I made her for thee, shaping her through all my years that thou mightest love her. Have I done well? Is her cheek soft? Her eyes, are not they bright?"

The boy laughed and looked.

"Go to him," said the Future in her ear. "Go to thy husband. All my years that are to come are empty of delight. It is for thee and thine to help to fill them. They need his strength, thy beauty."

She listened and she drew nearer to his side.

The boy stopped and turned his face to hers, and in his eyes were thoughts he could not utter, those thoughts that have no words.

He leant against her and heart beat to heart.

The night bent down and listened, the moving branches stayed, a wandering wind caught on a palm and held its wings in stillness. The river spirit pressed his finger to his lips. They listened to the song of all the world. Love touched the heartstrings, and they trembled. From their trembling came the music to which all life is lived, the song of immortality.

He drew her and they passed slowly along the river brink and out of sight.

Love? What is Love? What a wonderful thing is Love!

Take love from the world and search to find what has become of Literature and Art and Music? They may contain other things as well, but at the base is love. All higher emotions of our life rise from it, the love that gathers man

and woman into one organism, that weaves the threads of families into the ropes of nations. In it are all the glories and truth of sacrifice and duty, of honour and of courage. Even the soul finds alone in love an image to express its meaning.

We live and love because our parents did so. The world exists because it loved. And love it is that holds the secret of immortality. It is love's hand that opened first a window on eternity.

The night was fully come. The heavens were dark yet full of stars, and from them fell a lustre that filled all space. Along the banks were lit fires that glowed and sent red trails across the water. The earth was not dead but sleeping, and breathed lightly in her sleep.

There was a movement down below. The lovers came slowly passing home. They moved in unison, their hands hung idly but their shoulders touched. Love held them in a dream. They were in a new world full of new thoughts, new hopes, new strength, new weakness. They knew not why. Suddenly it had come, unheralded, unearned, a free gift of heaven.

They love, and because they love the centuries yet unborn shall know them. They will inherit.

They disappeared, and a minute later the gateway clanged.

Adown the river came a boat soft sliding on the flood. A light burned in her bows and burned again within the ebon water; and a voice gave forth a love-song to the night.

The music rose and fell, passionate, sweet and true.
It thrilled from the heart. The unseen singer sang the song
of all the worlds, the Song of Songs. It filled the night
with music.

The stream flowed on and bore the boat and singer out
of sight.

Again a silence.

And far away a monastery gong rang silver-sweet across
the night.

Adapted from H.F.Hall's "The Inward Light"

My morning sleep hair
I will not comb
For it has been in contact with
The pillowing hand of
My beautiful Lord.

John Paris 'Kimono'

It is other people who have separated
You and me.

Come, my Lord!

Do not dream of listening

To the between-words of people.

John Paris 'Kimono'

ประกาศมหาวิทยาลัย

ของ

หลวงวิเชียรแพทยาคม

เมื่อท่านผู้มีเจตนาดีคิดจะให้มีหนังสือ "สมาคมนิตยสาร" นี้ขึ้น โดยให้มี
 วิทยากรต่าง ๆ ทุกแผนกมารวมอยู่ในเล่มนี้ เช่นเดียวกับหนังสือ "Literary Digest"
 ซึ่งบรรจุเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้ที่น่าสนใจ แต่เป็นสิ่งละอันพันละน้อย แทนที่ต่างคนต่างจะไป
 นั่งอ่านตำราสำหรับตำราเล่มหนา ๆ ที่นางวงนอน บางเล่มปีหนึ่งไม่จบ จึงขอร้องไห้ต่างคนต่าง
 นำสิ่งที่ย่อยแล้วจนเป็น ไคล์ (Chyle) คืออาหารที่ถูกกะเพาะบดจนเหลวเป็นน้ำ ก่อนที่จะ
 ส่งไปทางโลหิตเพื่อเลี้ยงร่างกาย จริงอยู่ สิ่งที่ย่อยแล้วส่งเข้าร่างกายนั้นจะเป็นอาหารที่มี
 พิษ หรือเป็นของกำกวม หรือเป็นของแสลงต่อโรคประจำตัวของบุคคลนั้น ก็แล้วแต่ย่อยยที่
 เลือกอาหารที่คิดว่าจะเป็นประโยชน์ หลังจากได้รับการสนทนาจากท่านผู้มีเจตนาดีที่คิด
 ขึ้น ท่านก็ขอให้ข้าพเจ้าแสดงในฉากแรก คือให้เขียนในเล่มแรก โดยเกณฑ์หรือเจาะตัวใน
 เรื่องให้แสดงถวาย ก็ขอให้ข้าพเจ้าเขียนเรื่อง "ประชาคม" แลเอาวัสดุอีกสักอันกับ
 ชคน้ำแกงเผ็ดชะนิคแกงเขียวหวาน เพราะเป็นเรื่องที่ปรากฏในตำราหลายเล่มว่าเป็น
 เรื่องยากที่จะเขียนหรือพูด ยิ่งมาเขียนในหนังสือที่มีเข็มไปในทางวิทยากรจริง ๆ และให้
 เป็นโคลงจริง ๆ คืออาหารที่บดกันแล้วเช่นนี้ยิ่งเป็นการยากใหญ่สำหรับผู้เขียนที่จะให้อ่านทั้ง
 หลายเขาใจและเพลินถวาย ถ้าจะให้ข้าพเจ้าสมัครเขียนก็คงเขียนเรื่องเบ็ดเตล็ดท่านองละคร
 คลกเป็นฉาก ๆ จะง่ายเขะสนุกกว่ามาก แต่เพราะติดถึงเจตนาดีของผู้คนคิดที่จะให้มีหนังสือ
 เช่นนี้ขึ้นในเมืองไทยสักเล่มหนึ่งซึ่งถูกใจข้าพเจ้าอยู่แล้วถวาย จึงยอมรับตามความประสงค์
 ของผู้ขอ อนึ่งผู้อ่านโปรดอย่าลืมว่าข้าพเจ้ายังอยู่ในเวลาศึกษาและมีความรู้ต่าง ๆ ยังน้อย
 อยู่ และยังคงทำการศึกษาอยู่อีกมาก ฉะนั้นโปรดให้อภัยแก่ข้าพเจ้าถวายตามเคย ขอ
 โปรดอย่าลืม.

ฉะเพาะคำที่ "ประชาคมวิทยา" น่าจะให้คำอธิบายอย่างสั้น ๆ ว่า วิชาที่ว่า
 กับการศึกษาถึงความเจริญ (Development) กฎธรรมชาติ (Nature) และหลักเกณฑ์
 (Principle) ในการอยู่รวมของมนุษย์ โดยรวบรวมกันนั้นเป็นหมู่คณะ ซึ่งตามธรรมชาติจะต้อง
 มีจิตต์ใจอยู่ร่วมกัน หรือจะกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่า ประชาคมก็คือคณะหนึ่งทำการศึกษากัน

ความเข้าใจซึ่งกันและกันในหลักเกณฑ์ของแต่ละอันจะเกิดขึ้นตามสัญญาประชาคมคือ Social Contract เพื่อให้บรรลุถึงสิ่งอารยธรรม ฉะนั้นหลักข้อ ๆ ที่จะต้องมีและต้องคำนึงถึงในเรื่องความมุ่งหมายแห่งการศึกษาทางนี้มีอยู่ว่า ต้องมี

- ๑. วัตถุประสงค์แล้วแต่หมู่คณะจะวางเข็มไปทางไหน.
- ๒. ความสมัครหรือความสนใจซึ่งจะต้องให้มีขึ้นในการที่จะเข้าพวกเข้าหมู่ยอมรับปฏิบัติตามพวกหมู่.
- ๓. กฎเกณฑ์อาศัยหมู่มากเป็นฐูเห็นชอบร่วมกัน.

หลักสำคัญเหล่านี้จะสมบูรณ์ได้ก็ต่ออาศัยการศึกษาในเรื่องความผูกพันต่าง ๆ อันจะทำให้เป็นรูปขึ้น และเครื่องมือที่จะแสดงหลัก ๓ อย่างให้เห็นเด่นชัดว่ามีความสมบูรณ์พร้อมกับความเจริญอันจักว่าเป็นประชาคมที่ดี สิ่งเหล่านั้นจะเป็นเครื่องวัดอารยธรรมและองค์การต่าง ๆ ของสิ่งที่จะเห็นไคควายทางใจและทางคำอันเป็นสิ่งเกี่ยวกับภายนอกโลก Outer world สิ่งผูกพันต่าง ๆ เหล่านั้นก็คือ

- ๑. ความดี เป็นความสำคัญของฝ่ายอบรมจิตต์ต้องสมบูรณ์เพียงพอ จนเป็นนิสัย.
- ๒. จรรยา ในจรรยาต้องอบรมทั้งความคิดและการกระทำ.
- ๓. ศาสนา ต้องเข้าใจถึงหลักสำคัญของศาสนาที่เรามีความเชื่อและพยายามที่จะทำตาม อย่าให้เกิดมีความข้องใจอันจะเป็นเหตุภายหลังที่จะขัดกับความเห็นของชนหมู่มากขึ้นได้ ในความคิดความเห็นเกี่ยวแก่ศาสนานี้ถือว่าเป็นของสำคัญ ที่จะเกิดมีความคิดเชื่อผิด ในระเบียบของศาสนาอันตนคิดว่ามีเหตุผล แต่ขัดกับความคิดเห็นของประชาคม ฉะนั้นก่อนอื่นที่จะทำความเข้าใจในเรื่องศาสนา จึงเป็นของสำคัญที่ต้องคิดว่าศาสนาของใครใครก็เชื่อ ของใครใครก็ว่าดี แต่เพราะรู้ไม่เท่าดี การณ์ ในเรื่องความเชื่อศาสนานี้ อาจทำให้ขัดกับความคิดเห็นของประชาคมได้ ความชื่อนี้จักจิตศวิตทยาได้ศึกษานักหนาแต่ก็หาอธิบายได้ไม่ จึงนำสุขวิทยาทางจิตต์ (Mental Hygiene) ให้เห็นว่า ศาสนาคือเครื่องยึดเหนี่ยวเป็นกฎแห่งประชาคม แต่ละฝ่ายแต่ละหมู่หาปะปนกันไม่ แต่จุดประสงค์เหมือนกันหมด คือ จะให้เป็นกรอบแห่งการศึกษาเบื้องต้นของ

ประชาคม และเป็น เครื่องฝังยึกเห็นว ไ้คน เกิดความเชื่อ ในคำสอนของศีลธรรมอันเปรียบ
ได้เท่ากับหา เครื่องนุ่งห่มมาประคัมกาย ในเมื่อศีลธรรมมาสอนจิตใจให้ของการ เสดาเข้า
พวกเข้าหมู่ ฉะนั้นหลักนี้จึงเป็นของสำคัญมากในการสมาคม และเป็นมูลรากของความ
สัมพันธ์อย่างอื่น ๆ.

๔. สวัสดิการของคณะ (Welfare of the group) นี้เป็นหลักที่ช่วยความ
สะดวกในการกินอยู่ของมนุษย์ เมื่อวัฒนธรรมโค เจริญเติบโตสูงขึ้นจนมีจิตใจเห็นแก่หมู่
เห็นแก่พวก ก็ต้องร่วมหัวความเห็นใจกันเข้าใจกันในการแบ่งหน้าที่แบ่งสิทธิ เพื่อเป็น
การช่วยเหลือกัน อันบังเกิดจากการเห็นด้วยใจอัน แล้วจึงกระทำให้เห็นด้วยคำ กาย
เป็น เครื่องวิชันาคหรือจำนวนในศีลธรรมของจิตใจ.

๕. พันธุกรรมและสภาพการณ์ของสิ่งแวดล้อม (Heredity + Environ-
ment) นี้ก็เป็นปัญหาใหญ่ปัญหาหนึ่งที่จะต้องระลึกรถึงหรือศึกษาถึง ประชาคมจะเป็นปึกแผ่น
แน่นหนา ก็คงจะเข้าใจ ในปัญหานี้ ไม่น้อย การพร่ำกล่าวของบรรดานักศึกษาทางประชาคม
ย่อมไม่ถึงหลักของปัญหานี้ หรืออาจจะกล่าวได้ว่าคงนำมาเป็น เครื่องประกอบด้วยทุก
ครั้งทุกครั้ง.

๖. บุคคลลักษณะ (Personality) นี้ก็สำคัญเฉพาะตัวเป็นบุคคล ๆ
ไป เป็นส่วนประกอบสำหรับบุคคลหนึ่ง ๆ (Individual integration) ซึ่งจะแยก
หาออกไม่ จะชั่วดี ในปัญหาเรื่องประชาคม ก็คงคิดถึงปัญหาแห่งความชั่วดีในบุคลิก
ลักษณะด้วย.

๗. อุปนิสัย (Character) ซึ่งหนักไปในทางมรรยาทการฝึกหัดความ
เคยชินจนคิดตัวแนบ ซึ่งแสดงต่อประชาคมจนไม่เกิดความข้องใจทั้งฝ่ายตัวและทั้งฝ่าย
ประชาชน ถือว่าเป็นความสำคัญอันหนึ่งที่จะประคองหรือทำคาม เจริญให้แก่ประชาคม
และจะไม่ทำให้เกิดความระวางสงสัยอันจะเป็น เครื่องแตกต่ากัน ในความคิดและ ในความ
รู้สึก ฉะนั้นอุปนิสัยจึงควรหนักไปใน Individual Socialization คือลักษณะอัน
เป็น เครื่อง ใช้ในการเข้าหรือติดต่อกันในการสมาคม ซึ่งมีประจำตัวบุคคลเป็นคน ๆ ไป.

๘. การเศรษฐกิจก็อีกอย่างหนึ่ง ซึ่ง ในสมัยปัจจุบันถือว่าเป็นสิ่งสำคัญใน

เรื่องประชาคม ประชาคมจะยังยืนคงทนและที่อยู่ได้ตลอดก็ต่อรัฐจักและศึกษาหนักไป ในเรื่องนี้ โลกซึ่งแต่ก่อนได้เคยมีความคิดความอ่านในทางการเมือง บัดนี้จำนวนของความคิดทั้งหลายกลับมากุ่มเทในเรื่องเศรษฐกิจ เพราะความยั่งยืนของประชาคมในปัจจุบันและอนาคตอยู่ที่เศรษฐกิจเสียแล้ว ทั้งนี้เป็นปัญหาที่ตรงกันข้ามกับสมัยโบราณที่มีความคิดความอ่านเห็นในทางเศรษฐกิจนั้นแต่เพียงเล็กน้อย หรือจะกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่า ในสมัยโบราณความยุ่งยากต่าง ๆ ในจิตใจของมนุษย์มีน้อย บัดนี้ความยุ่งยากต่าง ๆ เกิดมีมากขึ้น เพราะความกลัวและการรักษาชีวิตมีอยู่แรงกล้าขึ้น จึงถือการเศรษฐกิจเป็นเครื่องวัดความวิตกและความกลัวสิ่งอันตรายอื่นจะมีมากายหน้าจะมากน้อยเท่าไรก็อาศัยความสัมพันธ์อันนี้ ถ้าการเศรษฐกิจก็ใจไปไ้ขณะหนึ่ง แต่ความโล่งใจนั้นจะคงถาวรอยู่ไ้จนานเท่าใดนั้น ต้องแล้วแต่เหตุการณ์ภายนอกซึ่งไม่มีใครกล้าทายได้.

เมื่อโลกกล่าวถึงหลักสำคัญของประชาคมและเครื่องสัมพันธ์ต่าง ๆ เหล่านี้แล้ว จึงขอบรรยายถึงกำเนิดของสมาคม พอให้ท่านผู้อ่านเกิดความคิดเปรียบเทียบเป็นสมัย ๆ ความเหตุการณ์ที่ไ้เปลี่ยนแปลงพร้อมทั้งจิตใจและสิ่งภายนอก กล่าวคือประชาคมสมัยแรก ๆ ไ้เริ่มแต่สมัยลัทธิปัจเจกชน (Individualism) คือความรักและความรู้สึกต่าง ๆ มีจำกัดเฉพาะแต่ตนของตน แล้วจึงไ้ขยายออกเป็นความรักระหว่างพี่น้อง บุตร ภรรยา ความรู้สึกต่าง ๆ ก็ขยายตัวไ้ออกไปอีกเป็นรักเพื่อนบ้าน ไ้ไกลเรือกถึงจนถึงหมู่บ้าน และที่ลุ่มประเทศชาติ จึงอาจกล่าวไ้ตามข้อความเหล่านี้ว่า ประชาคมก็คือความเปลี่ยนแปลงเรื่อย ๆ มาอันเนื่องจากการสมาคมนั่นเอง.

ทำไมจึงเกิดประชาคมขึ้น? ตามหลักจิตวิทยามีหลายแง่หลายทางที่จะพิจารณา ไ้มีผู้อ้างอิงถึงเครื่องผูกพันดังกล่าวไว้แล้วข้างบนนั้นทุกอย่าง เป็นคนว่าความดี ศาสนา จรรยา เทศ ฯลฯ บางเรื่องซ้ำพเจ้าไ้เคยอธิบายมาในที่อื่นบ้างแล้ว ฉะนั้นจึงขอกล่าวทางหลักกรรมคาแห่งความเป็นอยู่ของมนุษย์ ซึ่งจะแบ่งออกเป็นหลักสำคัญ ๒ ประการคือ -

๑. ไ้ว่าประเทศไ้ ไ้ว่ายุคไ้ จะเป็นในสมัยโบราณหรือสมัยปัจจุบัน

ไม่ว่าชาติใดจะเป็นฝรั่ง ไทย จีน หรือชาติอื่น ๆ ย่อมแบ่งฝูงชนของชาตินั้น ๆ ออกเป็นสองพวกเสมอคือ

พวกที่ ๑ พวกที่มีความเพียงพอ (Adequacy) ในเรื่องการกินอยู่เครื่องอุปโภค กล่าวอย่างสามัญก็คือพวกที่มีฐานะดี.

พวกที่ ๒ พวกที่ไม่มีความเพียงพอ (Inadequacy) คือพวกที่ยากจนเชื่องช้า การกิน การอยู่ เครื่องนุ่งห่มไม่เพียงพอ.

ตามปกติจิตต์ใจของมนุษย์ย่อมไม่คิดแต่ฝ่ายตัวของตัวอย่างเดียว มีความคิดติดต่อกับสิ่งภายนอกตัวด้วย ในโอกาสนั้นที่เพียงพอแล้วย่อมมองและคิดไปถึงบุคคลพวกที่ไม่เพียงพอด้วย และคิดถึงอกเขาอกเราด้วยความเห็นใจ สมมุติตัวเองว่าถ้าเราตกอยู่ในฐานะเช่นนั้นต้องเคืองรอนและของใจเพียงไร เมื่อเกิดการเห็นใจขึ้นเช่นนี้ ก็มีจิตต์ใจที่ช่วยเหลือหยิบยกสิ่งของ ๆ คนพร้อมทั้งเครื่องอุปโภคและบริโภคแบ่งปันให้แก่ผู้ที่ไม่เพียงพอ และในเวลาเดียวกันพวกที่ไม่เพียงพอก็อุปโหลกตัวเองถ่อมตัวต่อพวกเพียงพอ เพื่อทำให้ฝ่ายเพียงพอเห็นความจำเป็นที่ฝ่ายไม่เพียงพอจะหวังพึ่ง.

แต่ก็ไม่เสมอไปหรือทุกครั้งไปที่มนุษย์จะช่วยเหลือกันในเหตุความเพียงพอและไม่เพียงพอ ใ้คงสภาพเพียงพอเสมออยู่ใดตลอด บางคราวการช่วยเหลืออาจจะมากไป บางคราวก็อาจจะน้อยไป หรือบางคราวอาจจะไม่ช่วยเหลือเสียเลยก็ได้ จะเห็นได้ง่าย ๆ ก็คือ ในสมัยสงครามบ้านเมืองรบพุ่งกันอย่างบ้านแตกสาแหรกขาด สมัยซาวยากหมดแพงหรือสมัยอุตุยุคใด ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นสมัย พวกที่เพียงพออาจจะเกิดความรู้สึกเห็นแก่ตัวเองเกินไป กล่าวอีกจะเกิดขึ้นกับตัวเอง ไม่ยอมช่วยเหลือพวกไม่เพียงพอ ปล่อยให้คอขาดถึงตายก็มี.

๒. ความปรารถนาอันเป็นมูลรากประจำตัวบุคคล (Basic Personal Need) มีอยู่ทุกตัวตน เราต้องการความช่วยเหลือซึ่งกันและกันตลอดที่มีชีวิตอยู่ คน ๆ เดียวจะอยู่ไม่ได้ในโลกฉับใด ความปรารถนาที่จะคงหวังพึ่งพิงก็ต้องเป็นเงาตามตัวไปทุกขณะฉับนั้น ความปรารถนาอันเป็นมูลรากประจำตัวบุคคลนี้ อาจจะแบ่งได้เป็นสองตอน คือ

๑. ตอนที่ความปรารถนาครบถ้วน (Complete Need) คือตอนเป็นเด็กทารกยังนอนอยู่ทั้งทางกายและจิตใจ เด็กมีความปรารถนาเต็มที่ ๆ จะได้รับความชุ่มชื้นทำให้นอนหลับได้ตัวโตสมบูรณ์อยู่ตลอดเวลาในอกของบิดามารดา ตอนที่บังเกิดความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับบุตร ที่เรียกว่ามาตาปิตุอุปการะอันเป็นความปรารถนาชนิดครบถ้วน

๒. ตอนที่ความปรารถนาไม่ครบถ้วน (Incomplete Need) คือตอนที่ มีกำลังวังชาเติบโตขึ้นแล้ว หรือตอนที่เกิดอุปสรรคเหตุภัยต่าง ๆ เช่น

- ก. อุทกภัย
- ข. พุทธิภัย
- ค. วาสุภัย
- ง. สงคราม

จ. การรวบอำนาจทางฝ่ายปกครองแบบ เอกาธิปไตย

ฉ. ความรังเกียจเกลียดชังที่ แข่งกันซึ่งกันและกัน

เหล่านี้เป็นความปรารถนาซึ่งอาจจะ มีหรือไม่มีที่จะช่วยกัน อันจัดเป็นความปรารถนาไม่ครบถ้วน.

ส่วนองค์การแสดงถึงกำเนิดและความเจริญในการก้าวหน้าของประชาคม ซึ่งได้เปลี่ยนแปลงมาเป็นยุค ๆ มีดังนี้

๑. ปฐมยุค (Primitive) ต่างคนก็มีอำนาจไม่ขึ้นกับใคร ไม่คิดต่อสู้กับใคร ต่างคนต่างอยู่ เก็บกำลังไว้เพื่อรักษาชีวิตของตัวเอง.

๒. ยุคการเลี้ยงสัตว์ (Pastoral) ใครมีวัวควายมากเป็นผู้มีความสมบูรณ์และมีอำนาจ คนที่ไม่มีวัวควายเป็นคนอนาถหรือทาส.

๓. สมัย ๕๐๐ ปี ก่อนคริสตกักราช ในประชาคมของกรีกและโรมัน เริ่มมีการเห็นอกเห็นใจกันคือมีความรักต่อเพื่อนมนุษย์ทั่วไป (Altruism) รัฐจัดให้มีการอุปการะ เช่น การอนุเคราะห์คนจน.

๔. สมัยต่อมามีการจัดตั้งวัดจากรามสำหรับการศาสนา เพราะบรรดาพวกที่ไม่สมบูรณ์ด้วยทรัพย์หรืออำนาจก็ต้องการจะเปลี่ยนจิตใจให้ดีขึ้นนับถือ หรือหนี

จากการกษี หรือต้องการความฝึกฝนสติปัญญาให้เจริญ จึงหันเข้าสนใจในทางเป็น นักบวชในทางศาสนา.

๕. สมัย เลิกทาสในอังกฤษและอเมริกา.

๖. สมัยที่ประกอบกรกุศล โดยตั้ง โรงเลี้ยงเด็กกำพร้าที่ขาดพ่อแม่หรือ พ่อแม่ไม่สามารถเลี้ยงได้แล้วรับมาเป็นบุตรบุญธรรม.

๗. สมัยสมาคมกรรมกร รวบรวมและวางกฎข้อ บังคับมิให้นายจ้างทำนา บนหลังกรรมกรตามชอบใจ มีกฎหมายตกลงระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง.

๘. สมัยทำการศึกษา ในเรื่องนักโทษที่ของราชทัณฑ์ และให้ได้รับการ อุปถัมภ์อบรมให้ถึงขนาด ซึ่งจัดเป็น Humane Reform คือการแก้ไขให้มีความสุขแก่ มนุษย์ทั่ว ๆ ไป โดยไม่เลือกจำพวกของมนุษย์.

๙. สมัยช่วยเหลือผู้มีโรคภัยทางฝ่ายกาย เช่นวัณโรค โรคเรื้อนและโรค เนื้อร้ายออก อันตรายต่อชีวิตมนุษย์มากกว่าสงคราม.

๑๐. สมัยฟื้นฟู และขยายงานทางประชาคมเกี่ยวกับพวกที่มีความประ ทุคตบกพร่อง เพื่อทำการป้องกันเกี่ยวกับความเสื่อมแห่งจิตต์ใจ และจัด โครงการณ์โรง พยาบาลโรคจิตต์ สมัยนี้ตกเป็นนี้บุญคุณแก่นางสาว โคโรทีลิกซ์ แห่งอเมริกาซึ่งเป็นผู้ ฆานันจนสำเร็จ นอกจากนี้ยังมีการจัดตั้งสมาคมพยาบาลคนไข้ทุกชนิดที่ออกจากโรง พยาบาล แต่ยังไม่แข็งแรงพอ (Society for the after care of the Con- valescence) เริ่มในอังกฤษเป็นคราวแรก.

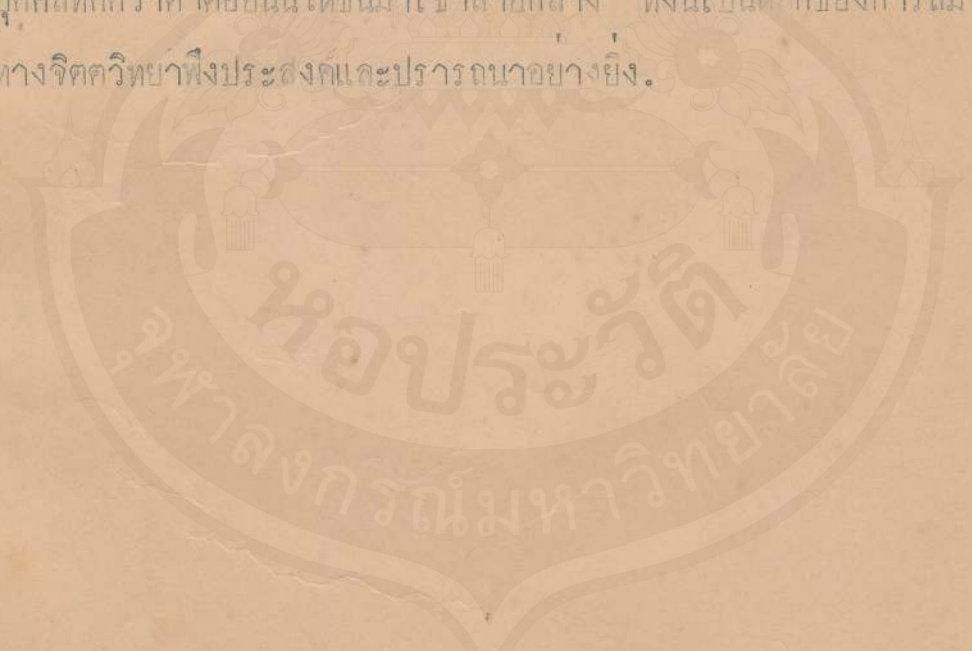
คลิฟฟอร์ด เบียร์ ตั้ง National Committee for mental Hygiene คือกรรมการพิจารณาสุขวิทยาทางจิตต์ เพื่อให้การศึกษาในทางป้องกันโรคทางฝ่ายจิตต์.

ตลอดจนกิจการ ในทางสมาคมที่เรียกว่า Social Service โดยทาง โรงพยาบาลทั่วไปได้เกิดขึ้นเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๐๔.

รวมความทั้งสิ้นว่า เหตุที่ เกิดมีประชาคมขึ้นก็เนื่องจากมนุษย์ต้องช่วยเหลือ กันทุกทาง ต่างฝ่ายต่างต้องการสัมพันธ์กัน เพื่อศึกษาถึงความรู้สึกความนึกคิดในกรอบของ ประชาคมอันเดียวกัน แต่อย่างไรก็ตามมนุษย์ที่จะทำการสมาคมกันนั้น ก็ต้องนึกถึงตัวแต่ละคน

ก่อน กล่าวคือ ต้องเป็นผู้ที่รู้ดี เข้าใจดี จะตั้งใจหันความคิดให้เข้ากับหมู่พวกใดก็ดี การสมาคมจึงจะดีได้ จึงกล่าวกันว่า "ตัวของตัวเองอยู่แต่ลำพังก็ยังไม่มีความสุข และที่คิดว่าจะไปแต่งงานเพื่อให้เกิดความสุขนั้น" นักจิตวิทยาว่ายากนักในข้อนี้ เพราะการแต่งงานก็เป็นส่วนหนึ่ง หรือจุดน้อย ๆ หนึ่งของ การสมาคม ในการที่จะต้องเปลี่ยนจาก "ข้า" มาเป็น "เรา".

ยิ่งมาสมัยนี้ไม่ว่าวิชาทางไหน หรือกิจการส่วนใด ๆ ของประเทศชาติ กลับมาแพง เล็งถึงปัญหา ในเรื่อง การสมาคมเป็นใหญ่ นิติบัญญัติก็ดี จิตวิทยาที่ดี ปรัชญา หรือวิชาอื่น ๆ ก็ดี ย่อมถือการสมาคมเป็นหลัก ข้อเท็จจริงบางอย่างก็จำเป็นจะต้องทำเนิ่นหรือตัดสินใจไปโดยอาศัยทางสมาคมเป็นส่วนมาก การสมาคมนั้นนอกจากจะเป็นประโยชน์ดัง กล่าวแล้ว ยังเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บุคคลที่มีฐานะสูงหย่อนตัวลงมาช่วยประคองหรือถึงบุคคลที่คิดว่าต่ำต้อยนั้นให้ขึ้นมาเข้าสายกลาง ทั้งนี้เป็นหลักของการสมาคม ซึ่งการศึกษาทางจิตวิทยาพึงประสงค์และปรารถนาอย่างยิ่ง.

66

49

Democracy

When Adam delved, and Eve spanned
Who is then the gentleman?

Anonymous.

Almost every country in the world to-day is under a type of government known as democracy, which was first evolved by the Athenians at the height of their civilization. It is generally called the government of the people, by the people, and for the people, for all the state affairs are carried out by the people themselves. Democracy is based on the fact that every man should be given equal respect, which of course puts an end to oppression and tyranny. Some countries have progressed a long way towards civilization by means of this form of government, but some countries are not at all peaceful while this form of government prevails. Although this is the twentieth century, many countries in Europe still have the old form of government which we call autocracy, which is the absolute rule of one man, and under this kind of government they are quite prosperous and powerful.

Everything must have its advantages and its disadvantages and so has democracy. I am now going to try and repeat what Socrates has said against democracy. He compares the management of a state with that of an army. In an army there are privates, officers and so on, and at the head of them all is the general whom everybody must obey. Every soldier must behave according to the rules and regulations set by the general, he cannot do what he pleases, or the army would degenerate into a rabble. Again, if the leadership of the army is entrusted to more than one man, unity would be a very rare thing among the leaders, for everybody has his own view. In emergency the best possible man must lead.

Again in the matter of trade, if the workmen are allowed to choose their own head, surely they will choose the one who will pay them the biggest wages and require the least amount of work, instead of choosing the person who is the cleverest business-man. Of course, if the choice were allowed, the whole business would be ruined. The same thing happens in the army. If the soldiers are given leave to appoint their own leader, they will surely choose the general who they know is going to be generous and kind to them. Now a general person is not necessarily very good on such occasions, for in the army everything must be stern and well-disciplined.

If a person is permitted to choose anything, naturally he will take what benefits him most. If there are too many

people in charge of the state, it will give rise to a lot of controversies and arguments which are drawbacks to the progressive power of the country, and if the best possible person is placed at the head of the government, of course he would try his best to direct his work, and certainly he will do it smoothly and without any obstruction.

So far we have seen that an army with many leaders would be a rabble; and that trade requires the best businessman. Thus we cannot see why the management of a state which includes both the control of the army, of trade and of a great many things else should be entrusted to a number of men. They would very soon bring the affairs of state into confusion.

Let us now look at Germany and Italy which are both under the control of one man. There is no need to say how they prosper or how the Germans or the Italians bear themselves among the people of the world. After the armistice, Germany was a ruined country, debts threatened her independency. But after a few years of dictatorship, Germany remained no more a poor and desperate country. We shall see to-day how Germany behaves herself among the countries of the world. I wonder how much a democratic country in the same condition as Germany was a few years ago, can improve herself and raise herself again to her usual level of prosperity.

SAROJ BUASRI.
Arts. II.

ชอบ ข้าจึงรับเอาไว้ แมแต่เขาจะบุงหมอย่างไร ข้าก็ชอบทำตามแบบของเขา
เขาจะคิดจะพูดอย่างไร ข้าก็มักจะคิดหรือพูดอย่างเขา

จนเมื่อครั้งหนึ่ง ผู้ใหญ่ของข้าคนหนึ่งเห็นว่าเพื่อนใหม่ของข้ามีข้าเกิน
ไปก็ทนไม่ไหว จึงรวมกำลังไม่ยอมอ่อนน้อมอีกต่อไป ทวงข้าโคตั้งเมืองขึ้นเอง ปก
ครองกันเอง พูดจาเกินตามแบบของเรา เพื่อนใหม่ผิวคล้ำนั้นก็บอกสามารถรับข้าอีก
เมื่อทวงข้าโคแยกครัวลงข้างโค และมาตั้งเมืองอยู่บนเกาะข้าโคกลับ
กับเพื่อนอีกหลาย ๆ คน และมาจากที่ต่าง ๆ กัน บางคนเขาก็มาสอนให้ข้าทำตาม
อย่าง บางคนก็มาสอนให้ข้าคิดเห็นตามอย่าง บางคนก็มาเพียรแต่ฉาบฉวยติดต่อกัน
แต่เพียงเดิน ๆ คำพูดของข้าก็เปลี่ยนแปลงไปมาก คิดว่าเมื่อครั้งข้ายังอยู่ในเมือง
จินตอนไค่นั้น ดูเหมือนข้าจะเป็นแขกหนวกยาวเครายาวรุ่มรวมขึ้นทุกวัน จนข้าเอง
ก็แทบจะดูไม่รู้ว้าข้าเป็นใครกันแน่

เมื่อทวงมาหน้าทำลายเมืองของข้า ข้าก็คงเลื่อนมาโคอีก จนในที่สุด
สุดท้ายข้ามน้ำใหญ่ ไปทางตะวันออก ข้าโคติดต่อกับเพื่อนผิวคล้ำมากขึ้นทุกที
เพื่อนพวกนี้ก็แตกย่อยเอาเปรียบข้าไป ดูเหมือนจะยิ่งข้าร้ายกว่าเพื่อนผิวคล้ำแต่ครั้ง
ก่อน ๆ เสียอีก คำพูดของข้าโคกลายกัธยัธอยู่เรื่อย ๆ ตามพวกผิวคล้ำนั้น ทั้งนี้
เพราะพวกข้ามันไม่มีความรู้จักบังคับไหนเหมือนอย่างไปไม่เพราะ ข้าโคกับจะลง
เขาหาเก็บว ผู้ใหญ่ของข้าคนหนึ่งคิดว่าอย่างนี้

เงียบเหงาเปล่าอกหมอง
จึงหยิบหนังสือมา
อ่านอ่านรำคาญชื่อ
อย่างเราไม่เข้าใจ
ภาษาสมัยใหม่
อ่านนักชกวิ่งเวียน
แบบเกเขวภาษา
อ่านเบื่อเหลือกล่าวถึง

คิดถึงน้องหมอง วิญญาณ
แก้รำคาญอ่านเรื่อยไป
แบบบางถึงชื่อสมัยใหม่
ภาษาไทยเขาไม่เขียน
ของถูกใจพวกนักเขียน
เขาช่างเพียรเสียจริงจัง
สมมติว่าแบบฝรั่ง
ถึงไม่ไ้ก็สิ้นใส่เหลือ

อ่านไปไม่ไ้เรื่อง
แคงกั้แสนันนี่เนือ
ไ้อวภาษาไทย

คนไทยไฟลกดับกลาย
หนังสือหรือหนังสือ
บึงอานตาลูก
สองนามาอานใหม่
สมมตบดสะคอน
พูดไซ้ไ้อใจหาย
จหมมมทกลอนไทย
ทั้งมวคฉวนเหศว้แหลก
เรื่องเบือยเลือยรุงจ้ง
กดับหันหาเรื่องก
อานเทเจตบาย

ชักชวนเคืองเรื่องให้เบือ
อยางภาษาบชนนำลย
อยางกะไรจวนนิบหาย

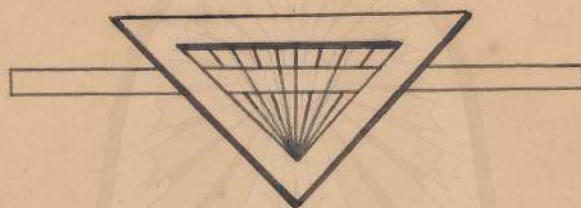
เป็นไซ้คบ้านำบักดี
แก้วำคาญไ้สั๊กที
เลยคองชว้างกลางฉาคร
พะเอินไ้เป็นมทกลอน
ขึ้นเดือเสียงเฉวียงไว
เราเกราะห้ร้ายนี่กรอไร
ไม่เป็นวำระยำม้ง
ทุกแผนกอนิจจ้ง
ทั้งตอยคำช้วิหยาบคาย
ที่เขาไว้ไ้อลี้ ๆ กาย
หายงวางเหงาเศรำกระมล ๆ

oooooooooooooooooooooooooooo

THE

MAHA JATAKA

There lived in that far-off golden time, in his kingdom near the northern hills, a Prince Wethandaya. He had a Princess Madee and two children, boy and girl. His country was rich and prosperous and all things there went well, for the people were industrious and brave, the Prince wise and pious, and they had that sacred animal a white elephant, whose possession ensured good seasons. But on the neighbouring state a famine fell. The rains came not, the crops all failed, and the starving people came before the King. "Help us," they cried, "or we shall die. The rains come not, the earth is bare. You are our King to whom we look!"

He sought his Council, and they told that there was but one way to bring the rain. Nothing had any power but a white elephant--one must be brought within the city. Then the rain would fall and all be well. "To say is easy," said the King, "but words are only words. Where are white elephants to be obtained? The country where they live is very distant. It

would take years to send there, and the people would be dead."

The Council answered that was so. But still there was hope; for the neighbouring Prince Wethandaya had a white elephant, and if the Prince would give it all would be well. The Prince too would be sure to give it, for he was famed for his charity, and denied nothing to those who asked: his eyes, his heart, he would give anything.

So eight Brahmins were sent to ask for the white elephant. They travelled fast, and came at length to the Prince and asked him for the gift.

The Prince was willing, but the Council and the people murmured. "Why should we give what makes our peace and happiness? What is it to us that another people suffer? If we give away this elephant, shall we not suffer in our turn? Will not the famine come to us?"

Even the Princess shook her head and said it was a pity. But the Prince was firm. "Shall we not save when it is in our power? Stay till to-morrow and then take the elephant."

And to his Queen he said:

"Madee, you have great treasure. You have your dower, and I have given you many things besides. Bethink you, were it not good to make a treasure-house to keep it in for ever?"

"For why?" asked the astonished queen. "We shall not live for ever to enjoy it, and how and where can such a treasure-house be built?"

"The treasure-chamber," said the Prince, "that will endure is shrined within ourselves. It moves for ever with us as a shadow followeth a man. It came from all the past

25

and goes to all the future. It is ourselves, and in that chamber there is no treasure like to charity. Would you reject that treasure when it comes to seek you?"

The Princess said no more, and next day after a great feast the Brahmins led away the sacred beast.

But unlike the Princess, the Ministers and the people were not convinced. They murmured, and at last they rose and drove the Prince forth to banishment. They gave him a chariot and horses, and as much gold and jewels as he wished, and taking him to the frontier bade him never return again. So they drove out along the unpeopled ways--the Prince, his wife and children. But a travelling Brahmin begged from him his horses, and when four deer came and drew it he gave away the chariot to another. His gold and jewels all were given, and then destitute of all possessions the four continued on foot.

They travelled on and on; they passed the hill of flowers, the valley of cool shade, the pleasant waters, till at last they came to the high mountains far from all the world. They found a cave and made therein their habitation, and every day Madee went forth and gathered fruits and roots for all to live on. So time passed happily and quietly, and then came the final consummation.

A Brahmin came and asked for the two children. He found the Prince sitting alone within his cave, and because the Prince could refuse nothing he gave the children. But the mountain spirits kept back Madee in the woods, setting a leopard and a tiger in her path. For though the Prince might

25
give, the Princess never would have done so. But she returned too late; boy and girl were gone.

Then, finally, the gods sent another Brahmin to demand of the Prince his wife, Madee the beautiful and faithful, and he gave her. The sacrifice was consummated, and he remained alone and destitute. He had followed Charity to her end, he had conquered self, and because he had so conquered, the gods returned to him all that he had lost. The Princess, children, kingdom, all were given back.

From H. Fielding Hall's "The Inward Light"

Since I am convinced
That Reality is in no way
Real,
How am I to admit
That dreams are dreams?

John Paris 'Kimono'

Whether the fruit be bitter,
Or whether it be sweet,
The first bite tells.

John Paris 'Kimono'

๑๑๑๑๑๑

นิทานรัก

โดย ประยูร อเนกร

อันว่าความรักนี้ นักปราชญ์แต่สมัยโบราณถือกันว่าเกี่ยวข้องกับวิชาคณิตศาสตร์ เป็นอันมาก หากว่าเราจะกล่าวคำเกี่ยวพันผู้หญิงทั้งหลายที่เราชอบ ท่านว่าเราจักต้องคิดคำนวณหาวันและเวลาที่เหมาะสมกิจการดังกล่าวแล้วจึงจะสัมฤทธิ์ผล ครั้นว่าความรักดำเนินไปไฉนนี้แลก็ยอมบังเกิดความจำเป็นที่จะต้องกะวันและเวลาที่ว่าจะแต่งงาน และเวลาเช่นนี้ จำจะต้องเอาวันเดือนปีเกิดของผู้รักทั้งสองฝ่ายมาบวก ลบ คูณหารตามวิชาเลขและวิชาดาราศาสตร์ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้รักนั้นๆ มีอายุแต่งงานยั่งยืนสมความปรารถนา

ครั้นข้าพเจ้าชี้แจงเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความรักกับวิชาคณิตศาสตร์ เพื่อให้เหมาะสมกับหนังสือชื่อชมรมคณิตศาสตร์ดังนี้แล้ว ข้าพเจ้าก็จะได้อธิบายคำจำกัดความต่อไป ความรักนี้หากพูดขึ้นเฉยๆ เราก็จะไม่รู้ว่าหมายความว่าอะไร ด้วยเหตุนี้นักปราชญ์ชาวกรีกเช่นโสคระทีสและปลาโต จึงเล็งงอุบายเสียว่า ความรักคือความต้องการสิ่งที่สวยงามและคงทนยั่งยืน ซึ่งข้าพเจ้าฟังแล้วรู้สึกว่าเป็นคำกล่าวตัดบทที่ฉลาดเฉลียวเป็นอันมาก ข้าพเจ้าจึงจะอธิบายความไปในทำนองนั้น จึงจะขอกุลาารวบรวมย่อตอย่างๆว่า ความรักในที่นี้คือความปรารถนาจะหาคู่ ถ้าหากว่าเป็นผู้ชายก็ยอมปรารถนาหาผู้หญิง ถ้าหากว่าเป็นผู้หญิงก็ยอมปรารถนาหาผู้ชาย กลับกันไปกลับกันมาดังนี้

หากันตามความจริงแล้ว ความรักดังที่ได้อธิบายมามีหลายแง่ คือคนแก่อาจจะรักกับคนหนุ่ม คนหนุ่มอาจจะรักกับคนชรา คนจนอาจจะรักกับคนมั่งมี อะไรต่ออะไรทำนองนี้ ทำให้ยืดยาวเปลืองหนากระคายไปโดยใช่เหตุ ข้าพเจ้าจึงเห็นว่า เราควรจะพากันมาจำกัดความเสียอีกครั้ง วว่า ความรักคือความปรารถนาจะหาคู่กันในมหาวิทยาลัย เมื่อได้จำกัดจำเขี่ย

เสีย เช่นนี้ เราก็จะสามารถพูดกันได้ง่าย ๆ และตรงไปตรงมา มากขึ้น
 ปัญหาข้อแรกก็คือว่า ทำไมจึงจะต้องรักกันด้วยเลา เรา
 จะอยู่กันเฉย ๆ มิได้หรือ ปัญหาข้อนี้ต้องนับว่าเป็นปัญหาปรัชญา ซึ่ง
 ย่อมเกินวิสัยสามัญชนจะวิจารณ์ใตองแท้ได้ ด้วยเหตุตั้งความมานี่
 ข้าพเจ้าจึงจะไม่ขออธิบาย ขอยุติแต่เพียงว่า คนเราเกิดมาจะ
 ต้องรักกัน จะไม่รักกันบางหาได้ไม

เมื่อความจำเป็นมีดังนี้แล้ว เราก็ควรจะวิจารณ์เพื่อ
 ประโยชน์ทั่วไปว่าเราควรจะทำประการใด ความรักของเราจึงจะ
 บันลุล่วงได้โดยสะดวก ถ้าจะวิจารณ์ปัญหาข้อนี้แล้ว เราก็ควรตั้ง
 ปัญหานว่า ใครจะว่ากระไรก็ช่าง เราจะวิจารณ์ของเราละ
 ครั้นตั้งปัญหานสำเร็จแล้ว ก็เริ่มแสดงการวิจารณ์ ในขั้นแรกเรา
 ต้องยกตัวอย่าง กล่าวคือสมมุติว่า นาย ก. เห็นนางสาว ข. มีรูป
 รุปร่างลักษณะเป็นที่ต้องใจด้วยประการทั้งปวง นาย ก. ก็จะต้องไป
 คนสุภาพิตทันที สุภาพิตขอแรกคือ "ผู้หญิงมีความอายมากกว่าผู้ชาย"
 ฉะนั้นนาย ก. จะต้องพยายามทำความรู้จักกับนางสาว ข. ไม่ใช่ขอ
 ให้นางสาว ข. มาทำความรู้จักกับนาย ก. เพราะ "ผู้หญิงไหนเขาจะ
 กลาสารภาพ มากมกราบกอดรัดให้บัดสี" คำกล่าวตั้งความมานี้เป็น
 ของสำคัญมาก คือว่ามีคนในมหาวิทยาลัยหลายคนที่ไม่ทราบความ
 จริงข้อนี้ พยายามทำตัวใหญ่โตต่าง ๆ นานา แล้วขอให้ผู้หญิงมาบอก
 ว่ารัก แล้วก็เที่ยวตะโกนต่าง ๆ นานาว่า "ถ้าตระหนักว่ารักนั้นจนวัน
 วาย นั้นยอมตายกอนนงจะหมองใจ" เพื่อให้ผู้หญิงทั้งหลายพา
 กันเชื่อ แต่การกระทำทั้งนี้เป็นการขัดต่อศีลธรรมและประเพณีของ
 ผู้หญิง ท่านเหล่านี้จึงไม่ได้รับประโยชน์อย่างใดเลยแม้แต่น้อย
 ต่อจากนี้เราก็ควรวิจารณ์ว่า ถ้าหากผู้ชายจะต้องไป
 หาผู้หญิงก่อนแล้วไซ้ เราควรจะทำประการใดจึงจะแยกกายปราศ
 จากคำติฉินนินทาทั้งปวง ในฐานะที่ข้าพเจ้าเป็นผู้สังเกตการณ์เรื่อง
 ความรักมาครบสามปีแล้ว ข้าพเจ้าเห็นสมควรแนะนำว่า เรา
 ควรไขอำนาจหน้าที่เขาแอบอิง อำนาจหน้าที่ในแผนกเรานั้นนับว่ามี
 มากมายเหลือที่จะปริมาณ ผู้แทนคณะ หัวหน้าชั้น นายกชุ่มนุ่ม

ประธานแผนก สารานุกรม บรรณารักษ์ กรรมการไต่สวนภาษา
 อังกฤษ ชุมนุมคณิตศาสตร์ ชุมนุมภาษาไทย ชุมนุมภาษาอังกฤษ
 ชุมนุมประวัติศาสตร์ คณะปฏิรูปอักษรศาสตร์ หรืออะไรก็ได้แล้วแต่
 จะคิดขึ้น บางทีเราอาจจะออกหนังสือพิมพ์ของเราขึ้นก็ได้ อาจว่า
 ทำโดยความประสงค์อันดีเลิศ แล้ววิ่งไปขอเรื่องราวจากคนทั้งปวง
 ตั้งนี้ท่านจะเห็นได้ว่า ตำแหน่งหน้าที่เป็นสิ่งที่หาง่ายเป็นอย่างที่สุด
 แล้ว

ครั้งเราได้ตำแหน่งหน้าที่ตั้งว่ามาแล้ว เราก็ควรพยายาม
 ไปสนทนาพาทิสันนิทด้วยเรื่องราวอันเป็นทางราชการ ต่อมาก็
 ควรลดลงเป็นครึ่งราชการ จนกระทั่งถึงส่วนตัว ครั้งมาถึงขั้นนี้
 แล้ว เราก็ต้องปล่อยให้ไปตามบุพเพสันนิวาส กล่าวคือผู้หญิง
 จะรักเราหรือไม่ ก็แล้วแต่เขา จะรักเราหรือไม่เท่านั้นเอง

ณบัดนี้ความเรียงเรื่องรักของข้าพเจ้าก็หันมาถึงปัญหา
 ปรัชญาอันเป็นสารัตถประโยชน์อย่างสำคัญ คือมาถึงปัญหาที่ว่า คน
 เรายรักกันที่ตรงไหน? ปัญหาข้อนี้แหละที่ข้าพเจ้านำมาถกตามความ
 คิดเห็นและสติปัญญาของข้าพเจ้า ขอท่านจงไตร่ตรองด้วยสุ่ม
 เกิด

ปัญหาข้อนี้เกิดขึ้นก็เพราะยังไม่มีผู้หญิงในโลกที่กล้าหาญ
 พอเท่าผู้ชายจนถึงกับจะตกลงให้โลกทราบว่าคุณรักผู้ชายเพราะอะไร
 หากว่ามีผู้หญิงหลายๆคน เช่น มารี คอเรลลี หรือ เฮลีนอร์ กลิน พากัน
 ถกลงให้ใจแจ่มแจ้งแล้ว เรื่องก็จะไต่สุดลึกลง ข้าพเจ้ารับจะเป็น
 คนรวบรวมเรื่องเหล่านี้จัดไว้เป็นหมวดหมู่ ว่าผู้ชายคนนั้น ลักษณะท่า
 ทางและอะไรต่ออะไร เช่นนั้น จะต้องชอบผู้หญิงเช่นนั้น และผู้หญิง
 เช่นนั้นๆจะต้องชอบผู้ชายเช่นนั้นๆ พอเป็นตำราคนควาได้จะได้ไม่
 ต้องเข้าใจผิดกันต่อไปอีก ที่ข้าพเจ้ากล่าวมาในตอนก่อนๆเป็นเชิง
 ว่า "คนเรารักกันโดยไม่มีเหตุผลนั้น" ขอท่านจงอย่าเชื่อว่าเป็นความ
 จริง มีนั้นท่านจะเข้าใจผิดไปเป็นอันมาก

แต่ในเวลาที่เป็นอยู่นี้ ปรากฏว่ามีความเข้าใจผิดแพร่
 หลายอยู่มาก เป็นต้นว่า มีผู้คิดว่า ผู้ที่ทำการงานต่างๆ เช่นทำงาน

สโมสร ทำงานคณะ ทำงานชมรม ล้วนแต่ทำเพื่อให้ผู้อื่นรัก
 โดยพากันคิดไปว่าผู้อื่นจะรักคนเช่นนี้เป็นคน บางทีก็คิดไปว่า
 ผู้อื่นรักคนที่เรียนเก่ง บางทีก็ว่ารักคนที่สงบเรียบร้อย กระจุม-
 กระจิม บางทีก็ว่ารักคนแต่งตัวสวยงาม บางทีก็ว่ารักคนซุกซน
 อะไรตออะไรต่างๆนานาทำนองนี้ ทำให้กล่าวร้ายใส่ความกันต่าง
 นับว่าเป็นคนเหี้ยมโหด เราแตกความสามัคคีกันดังที่เป็นอยู่ในเวลานี้
 ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงเห็นสมควรว่า ถึงเวลาแล้วที่ผู้อื่นทั้งหลายใน
 คณะ อักษรศาสตร์ จะเขียนเรื่องมาลงในหนังสือพิมพ์ "มหาวิทยาลัย"
 อธิบายกันให้สิ้นเรื่อง หรือไมก็ให้ตรอกซอกความลงในแบบข้าง
 ล่างนี้ หากว่าผู้อื่นสามารถทำได้ดังนี้แล้ว ข้าพเจ้าเชื่อว่า
 คณะของเราจะเจริญขึ้นเป็นแน่นอน

นิกรรณ

.....

วันที่ .. 5 .. เดือน .. December .. พ.ศ. ๒๕๓๙

ข้าพเจ้า นางสาว .. นามสกุล .. ขอ
 แจ้งให้ท่านทั้งหลายทราบว่า ข้าพเจ้าขอขทานที่มีความประพฤติ
 ดังนี้ คือที่ข้าพเจ้าได้กากระบาดไว้

กรรมการสโมสร

กรรมการชมรมต่างๆ

× คนเรียนเก่ง } + . + . + .

คนเรียบร้อย } + . + . + . + .

*คนแต่งตัวสวย

คนซุกซน ×

.....

.....

.....

Ivanhoe

The period of the story is when the people of England were desiring King Richard to come back from the Crusade, because they were being oppressed by the nobles. The scene of the story is in the middle of England where there was in those days a great forest called Rotherwood. In that district there dwelt a brave old Saxon named Cedric of Rotherwood. He had a jester named Wamba and a swineherd named Gurth. One evening when Wamba and Gurth were in the forest, they met a knight Templar whose name was Brian de Bois Gilbert, and a priest called Prior Aymer of Jorwaulx Priory. They were travelling to a tournament at Ashby. They asked the slaves the way to Cedric's house to ask for food and shelter during the night.

And Wamba, not liking their appearance, gave them the wrong direction, but at the cross way, they met a pilgrim who guided them to Cedric's house.

Cedric, the Saxon was said to be proud, he was the guardian of the beautiful Lady Rowena. Cedric drove his son, Wilfrid of Ivanhoe away because ^vIwanhoe was in love with Rowena, for Cedric wished to marry her to Athelstane of Coningsburge, who was a Saxon like himself. Cedric did not like the Norman, but he was hospitable to his guests. At supper they met the beautiful Lady Rowena. The Templar paid much attention to Rowena. At that moment an old Jew, called Isaac of York, arrived and asked for shelter. When the Norman knight had drunk a lot of wine, he began to boast of the bravery of the Norman in Palestine. Lady Rowena asked if there were not some English knights fought in Palestine. The pilgrim mentioned six knights, including King Richard, and one of them, the pilgrim said that he was a knight of less fame whose name he could not remember. But Bois Guilbert said that the knight whom the pilgrim had spoken of was Wilfrid of Ivanhoe.

When the meal was ended, and the guests returned to their rooms, the pilgrim was led by one of the servants to his bed-room. But on his way he met a servant who said that Lady Rowena desired to speak to him. Rowena asked him about Ivanhoe, but the pilgrim said that he knew little about this knight. Then he returned to his room, but he awoke before dawn and went

to the Jew's bedroom. He told the poor Jew that he heard the Templar spoke to his servant to seize the Jew as soon as he was some distance from Cedric's house, and the Jew must be carried to Philip de Mealvoisin's castle. By the help of Gurth the swineherd, they escaped from Cedric's house. The old Jew thanked the pilgrim for saving him from dangers, and said that he knew that the pilgrim was a knight. He also said that in the town of Leicester there was a rich Jew who had six set of finest armour and he could lend the pilgrim everything he wanted so that he would be able to fight in the tournament. Then they parted.

The tournament at Ashby was to be held in the presence of Prince John. People of every rank gathered round to see this attack. Isaac the old Jew and his daughter were among the crowd also.

The prince ordered the rules of the tournament to be read, and it was proclaimed out that the winner of the first day should receive a prize, and should have the honour of naming the 'Queen of Beauty' and one who fought best on the second day should be crowned by the "Queen of Beauty". The fighting began, Sir Brain de Bois Guilbert and his friends easily defeated all the other knights. Then after a pause another knight rode in. He wore a suit of steel armour richly adorned with gold, his face was hidden by his vizor and on his shield was the word "Disinherited" or "Homeless knight". This unknown knight defeated the Templar and all his friends one by one. At the end he conquered all the knights and he appointed

Lady Rowena as the "Queen of Beauty". The Homeless knight returned to his tent, and when he received the money paid for the armour from whom he had conquered, he sent Gurth his servant to pay the Jew for the armour and the horse which he had lent. Isaac, the Jew, received the eighty pieces of gold gladly, but his daughter Rebecca gave back to Gurth one hundred pieces of gold. On his way, returning from Isaac's house, Gurth met a number of outlaws, but at last he was saved unhurted, and returned to his master again.

On the second day of the fight the unknown knight was again successful though at one moment when he was in danger from Front-de-Boeuf who was riding up to help Sir Brain, a knight in black armour rode up and struck down Front-de-Boeuf. When the unknown knight had taken off his helmet to be crowned by Rowena, he fainted and had found that he had been badly wounded. Cedric then saw what Rowena had seen already, that the knight was Wilfrid of Ivanhoe. Then he sent his servant to take charge of the knight. But the servant met Gurth instead of the knight Ivanhoe, he then took Gurth to Cedric.

The last event in the tournament was a trial of skill for the bowmen, in which Locksley proved to be the most skilful.

While Cedric, Athelstane, Lady Rowena, and his servants were returning to Rotherwood, they met Isaac the Jew and his daughter Rebecca. These two had a sick person who was Ivanhoe with them, and they asked Cedric for his protection during the journey, because their men had fled for fear of the

outlaws in the forest. Cedric allowed the Jew to travel with him. Soon afterwards Cedric's party was attacked by a band of outlaws, all was captured, only Gurth and Wamba who had escaped. This composed outlaws were De Bracy, Brain-de-Bois Gilbert and their men. The prisoners were taken to Torquilstone castle.

Wamba and Gurth met Locksley, the leader of the outlaws, who knew that some young lords had dressed themselves like outlaws and were carrying a band of prisoners, ordered his men to be ready for the fight. Then he went to his men, called Friar Tuck who lived at Copnanhurst. The Black knight, who was still unknown also joined Locksley to fight at Torquilstone. They wrote to Front-de-Boeuf to set the prisoners free, but if he refused to do so, there should be an attack. But Front-de-Boeuf refused to set the prisoners free, moreover he said he would kill them, so he asked Locksley to send into the castle a priest, in order that the prisoners might confess their sins. Wamba dressed himself up as a priest went into the castle, when he met Cedric, he told Cedric to dress in his priest gown, and he would stay in Cedric's place. Cedric did so, and he could walk safely out of Torquilstone.

When Cedric had gone away, Front-de-Boeuf ordered his servant to bring Cedric and Athelstane before him. But instead of finding Cedric, he found only Cedric's slave and Athelstane. While they were speaking with Athelstane, a priest arrived and told them that Prior Aymer was captured by the outlaws on the way, and had sent him to ask for the knight Templar's help,

he also said that the outlaws were gathering to attack the castle. Hearing this Front-de-Boeuf ordered his men to be ready, and he listened no more to the words of that priest.

Rebecca who was attending the wounded Ivanhoe in his room could see through the window the scenery of the attack. She described to Ivanhoe what she had seen. When Ivanhoe heard from Rebecca of the brave deeds being done by a black knight he knew that king Richard had come to help him. An old woman named Ulric, who was in the castle set fire to the castle and so the besiegers were able to conquer those who were within. Front-de-Boeuf died among the burning flame, and Ivanhoe was carried out of the burning building by the Black knight. For Brain-de-Bois Guilbert, he escaped with some of his men and carried with him the beautiful Rebecca. As for Athelstane, he was struck to death by Brain-de-Bois Guilbert when he was trying to rescue Rebecca from the Templar, thinking that she was the Lady Rowena.

When the attack was over, Wamba and Gurth was set free. The Jew was very sorry for his daughter whom the knight Templar had carried away. Locksley, or Diccon Bend the Bow then told Prior Aymer to write to the knight Templar to set Rebecca free, for her father would be willing to pay for his daughter.

The letter reached the grand-master of the knight Templar, he was very angry and said that nothing could free Rebecca, there was only one way according to the rule of the

knight of Templar, Rebecca should be burnt as a witch unless a champion should appear to fight for her against Bois Guilbert. Rebecca chose Ivanhoe to fight for her.

As for the Black night, when the attack at Torquilstone was ended, he journeyed through the forest; he met another fight. When he had beaten down the fighter who appeared to be one of the followers of Prince John, named Waldemoir Fitzurse, whom Prince John had sent to murder the Black knight, because the Black knight was King Richard of England.

The king asked Cedric to forgive Ivanhoe. While they were speaking, a message arrived telling Ivanhoe of Rebecca's fate. Ivanhoe went immediately to fight with Bois Guilbert. Ivanhoe, weak as he was, could conquer his enemy. At the same moment Bois Guilbert died because of his uncontrolled passion. Then Rebecca was declared to be free and guiltless. Just then King Richard and his men appeared. He had himself intended to fight for Rebecca. The king reconciled Cedric and his son, and attended the marriage of Ivanhoe and Rowena. Rebecca and her father soon after left England to live in peace.

=====

Gurth. He had a rather wild appearance. His garment was of the simplest kind - a coat made of the skin of some animal, reaching from his throat to his knees, and gathered at the middle by a broad belt. He was the slave and swineherd of Cedric of Rotherwood (Saxon). He is

11

frank; e.g. When Prior Aymer asked him the way to Cedric's house; he did not like the latter and he showed his dislike. He told the outlaws the truth about his money. 44

1. He, by the order of the pilgrim, get 2 horses for the pilgrim and the Jew and thus help the Jew to escape his fatal fate. (The Templar plotted against the Jew, they meant to carry the Jew to Philip de Malvoisin or Front-de-Boeuf.). 25
2. He attended to Ivanhoe who then was acting as Desdichado, the disinherited knight. He was the only one whom the knight allowed to discharge his armour. 41
3. He carried a bag of gold to Isaac to pay him for the horse and the armour he had lent to Desdichado. He has a dexterity in fighting with quaterstaff of a steady temper so he won the fight. 42
4. He escaped from his master's band as they were travelling home. Later on he met Wamba and he persuaded Wamba to do as much as they could to fight and disturb the attacking party. He is brave. 76
5. When the outlaws gathered themselves to help Cedric and as they sent a challenge to De Bracy, Gurth also sign his mark in the letter.

Gurth was made free and landlord of Wabbrugham.

Rebecca. has rather dark complexion, her hair is dark and yet darker still are her bright, beautiful oriental eyes. She appears in the scene at the tournament of Ashby. She was nearly elected the Queen of Love and Beauty. She is generous. She gave one hundred pieces of gold back to Gurth, eighty for what the Desdichado gave to his father, twenty for Gurth himself. She was very courageous, when Bois Guilbert wanted to harm her, she stepped to the very ^aedge of the tower ready to die than to lose her good name. But Bois Guilbert was called by the blowing of a horn.

96-97 1. When Cedric the pretended priest was going out she called him, expecting to send words to ask outside help.

108-110 2. When in the tower, she was nursing the sick Desdichado and the battle was going on, she described the whole scenery to Ivanhoe.

146 3. When she was tried before the Grand Master, she showed a great peace and coolness of heart; bravour and resolution resignation in her heart.

152-153 4. When she was going away with her father she went to see Rowena alone, awaiting Ivanhoe absence, to give to Rowena a jewel of great value. This showed a refinement in Rebecca's character.

Cedric. the Saxon is the father of Ivanhoe and the guardian of Rowena. He drove Ivanhoe for having loved Rowena. He wanted to marry her to Athelstane. He and his

company went to the tournament at Ashby and on the way back were carried to Torquilstane by the disguise De Bracy to Front-de-Boeuf's residence with Bois Guilbert, Wamba, his fool, disguised as a priest went to his prison at Front-de-Boeuf's ~~h~~changed dress with him. This later was going out when after meeting. Rebecca, he met Ulrica, who told her sad story, then promised to help him and sign to him by showing a flag on the tower.

Front-de-Boeuf gave him a letter to be delivered to Philip de Malvoisin and led him out by the rear gate.

Locksley. is a very good bowman, he gained a prize of a hunting horn adorned with silver, at the second day of the tournament. He is generous in giving the twanty pieces prize to Hubert his rival. He is modest.

When Cedric and his company was stopped and captured, and Gurth and Wamba were going to secure their masters, Locksley asked them to follow him. He gathered his men which were outlaws together with the Black Prince, and came to Torquilstone.

On the attacking he was the first to see the red flag of Ulrica on the western tower. He had saved Cedric, and Black Prince by shooting at the soldiers who was loosening a great piece of wall to throw on them. After telling the Black Prince, De Bracy gave up his sword to Locksley.

After the battle, he presided the devision of the spoil taken from the castle. He was Diccon Bend the Bow whom Rebecca

had saved from chains at York and took care till he recovered. He asked Prior Aymer to write to Bois Guilbert to ask to give Rebecca back to Isaac.

When the Black Prince and Wamba were attacked, he led his men to their help. When the Black Knight declared that he was Richard of England, Locksley said that he was Robin Hood of Sherwood Forest.

"SERENE"

To what shall I compare
This world?
To the white wake behind
A ship that has rowed away
At dawn!

John Paris 'Kimono'

Those ships which left
The same harbour
Side by side
Towards an unknown destination
Have rowed away from one another.

John Paris 'Kimono'

Queer, -- Yes, but attractive
Are the flowers which bloom out of season.

John Paris 'Kimono'

หงษ์

สอมาชิก

เจ้าหัวใจ

"ในสมัยกลาง อัศวินในยุโรปทุกคนต่างมีเจ้าหัวใจ เจ้าหัวใจของอัศวินก็คือสตรีที่เขาบูชา อัศวินจะทำทุกอย่างเพื่อเจ้าหัวใจของตัวเอง มีความกล้าหาญรักเกียรติยศเกียรติคุณของตัวเอง และจะไม่ทำอะไรให้เสื่อมเสียถึงเจ้าหัวใจของตนเป็นอันขาด ถ้าหากว่าเราจะยอมให้คุณธรรมความดีเป็นเจ้าหัวใจของเรา ทำทุกอย่างเพื่อคุณธรรมความดี ปฏิบัติตนเช่นอัศวินต่อเจ้าหัวใจของเขา ก็จะดีไม่น้อยไม่"

สारा.

ปมาโท มัจจุโน ปทัง.

ความประมาณพลาดพลั้ง
มีพุทธภาษิต
ว่าเป็นของทางปลิด
คือคติเตือนให้

เผลอผิค
กล่าวไว้
ปลัดชีพ
หมั่นตอง ระวังตัว

การใดขาดตรวจแก้
ขาดพิจารณา
ขาดรอบคอบกอบการ
ขาดสิ่งสามนวล

ทวนทวน
ครบถ้วน
อีกสิ่ง
เสื่อมสิ้น เสียงาน
จน.

ประโยชน์คน ประโยชน์ท่าน.

ผู้ที่ไม่มีความกระตือรือร้นกระทำการนั้นย่อมไม่
เสียประโยชน์ส่วนตัว แต่คนชนิดนี้ไม่ได้ทำอะไรให้แก่โลก
มากกว่าคนคนหนึ่ง ส่วนผู้กระตือรือร้นสวมมือช่วยหมู่
คณะเสมอ นั้น ถึงแม้จะเสียประโยชน์ส่วนตัวบ้าง ก็นับว่า
ได้ทำประโยชน์ให้แก่โลก เช่นเดียวกับพระจันทร์ที่ทาฉาย
ความมืดและให้ความสว่างแก่โลก มหาวิทยาลัยนี้มีตัวอย่าง
อันคืออยู่บ้าง เราจึงค้นเกิด จุฬาคณะคือเพราะชื่อของเรา.
จริยา.

การลดเลี่ยนเป็นเหตุให้แตกสามัคคี.

การแตกสามัคคีเป็นบ่อเกิดแห่งความพินาศ
ฉิบหาย และการลดเลี่ยนกันพรวดหรือเป็นเหตุอย่างหนึ่ง
ให้เกิดการแตกความสามัคคี.

ชนวน.

สปอติง สปีริต.

การไม่แตกสามัคคีเป็นต้นนำมาแห่งความเจริญ
ก้าวหน้าทั้งหลาย การล้อเลียนกันเป็นต้นนำมาแห่งความสามัคคี
ก็ด้วยการล้อเลียนกันแสดงให้เห็นถึงน้ำใจอันหนักแน่นซึ่งกัน
และกัน ผู้ที่ไม่มี sporting spirit คิดเห็นไปว่าการ
ล้อเลียนกันเป็นการไม่ดีไม่ควร ฉะนั้นในโอกาสนี้ขอแนะนำ
ว่าผู้ที่ไม่มี sporting spirit แล้วก็ไม่ควรแสดงออกมาให้
ผู้อื่นรู้เห็นโดยการเขียนและการพูด เป็นต้น.

ประเสริฐ.

คุณภาพเหนือปริมาณ.

“คุณธรรมสูง รุ่งเรือง คือว่ารู้มากแต่รู้ผิวเผิน
เมื่อเราหัดคิดแล้ว เราจะหัดต่อไปที่ไหนก็ได้ ถ้าเรา
ได้คุณภาพไว้แล้ว ปริมาณตามหลังมาเอง.

นี่เป็นคติพจน์ของท่านวราภรณ์ สำหรับนักเรียน
ทั่วไป.

สุรานนท์.

การแข่งขันในมหาวิทยาลัยแห่งชีวิต.

ในมหาวิทยาลัยแห่งชีวิต การแข่งขันจึงคือใน
เรื่องตำแหน่งหน้าที่ และในเรื่องอิทธิพล เป็นการแข่งขัน
ที่รุนแรง โหดร้าย แต่ทั้งนี้ก็เป็นธรรมดาของมนุษย์ที่จะต้อง
กระทำการแข่งขันกันในทางใดทางหนึ่ง ก็เช่นนี้ การแข่งขัน
ในการสั่งสอนคุณงามความดีและคุณประโยชน์แก่คนและท่านน่า
จะเป็นอุดมคติที่ดีไม่ใช่น้อย.

ขจร.

นานาคติ.

ความจริงที่โหดร้ายก็มีค่าไม่ต่ำกว่าค่าเท็จ
ทั้งสอง ^{อย่าง} ผู้ฉลาดไม่พึงควรกล่าว.

หนังสือบางเล่มควรแก่การชิม บางเล่มควรแก่
การกลืน และมีน้อยเล่มควรแก่การกินอันใด คนเราก็นั้น
จินดา.

คนเรามีกรรมค่าที่เห็นแก่ตัว.

หวานที่ขยอมหวังผล ท้าดุสขยอมหวังบุญ คนเรา
มีกรรมค่าที่เห็นแก่ตัว เมื่อจะดี ไปรศศีรกรรมค่าของคน จะ
ดีคนนั้นไม่ถูก.

ยอด.

พลังพลาคคือทางสำเร็จ.

ความพลังพลาคมิใช่วาระสุดท้ายของกิจการใดกิจ
การหนึ่ง ความพลังพลาคมิได้หมายความว่านั่นคือหายนะแห่ง
ชีวิต พลังลง พลาคลง แล้วรีบลุกขึ้นใหม่ บวกหน้าพยายาม
รุกเข้าไป ความบูงมาครึบรารอนาจะโดยดลสมประสงค์.

เราพลังพลาคครั้งหนึ่ง ก็เท่ากับได้รับบทเรียน
ใหม่อันหนึ่ง ทนจริงในบทเรียนที่ทวนได้รับให้เป็นประโยชน์
และก็เป็นหลักอันหนึ่ง ของการครองชีวิต.

ชาลิต.

ผู้รู้เห็นอุปสรรคทั้งหมดเป็นพวกเดียวกัน.

"ผู้นี้เป็นพวกเราหรือพวกอื่น?" ผู้เป็นคณา
ชั้นนักของผู้มีใจแคบ ผู้มีจิตกว้างขวางยอม ^{เสมอ} ~~เสมอ~~ ว่า ผู้
เห็นอุปสรรคทั้งหมดเป็นพวกเดียวกัน.

ความสามัคคีร่วมกำลัง แม้แห่งสิ่งเล็กน้อยก็
ยังการงานที่กระทำให้สำเร็จผล เสน่ห์อาจวันเขาเป็นเชือก
เกลียว อาจผูกข้างสารอันเขามั่นได้.

จบด.

นิมิตภาพสูงกว่าความรัก.

ความรักอันแท้จริงเป็นสิ่งหายาก แต่มีนิมิตภาพ
อันแท้จริงยิ่งหายากยิ่งไปกว่าความรัก นี่เป็นคำของนักปราชญ์
ผู้หนึ่งซึ่งแสดงให้เห็นว่า นิมิตภาพอันแท้จริงย่อมมีค่ายิ่งกว่า
ความรัก เพราะสิ่งใดที่หายาก สิ่งนั้นย่อมมีคุณค่ามากกว่า
และเพราะเหตุที่สิ่งนั้นมีคุณค่ามากกว่า จึงหาได้ยากกว่า.

สอานง.

สัจวาจาแห่งชีวิต.

"ขยันเถิดขยันเถิดนะขยัน ขยันแนบแน่นใจ
ขยันให้สราญบานใจ ขอให้ขยันกริมนตาย"
ขยันดีท่าน ขยันดี ถ้าท่านขยัน ทุกสิ่งทุกอย่างในโลก
จะขยันรับท่าน ขยันเถิดท่าน ทุก ๆ สิ่งในโลกจะมีแต่ความสุข
สุข ถ้าท่านขยันเสมอหมายความว่าท่านช่วยชาติ
ท่านรักชาติจริง ๆ.

มารวิญ.

กษัตริย์ตลอดชีพ.

นะโปเลียนก็ดี อะเล็กซานเดอร์ก็ดี
ถ้าไม่บุคคลเหล่านั้นจึงเป็นมหาบุรุษได้ บุคคลเหล่านั้นก็มี
ลักษณะเหมือนบุรุษที่เราเอง มีใจเขาจะวิเศษวิโสไป
กว่าเราเมื่อไร เราจะเป็นอย่างนั้นได้ในต่อไป เพราะ

ฉะนั้นพวกเราอย่าทอดอัย พยายามรุดหน้าไป เพื่อเกียรติ
ของเรา พวกเราชาวสยาม.

กอน 1
กรีน.

สมมติสาร.

"๒" คำนวณใบเลขสอง นั้นเป็นแค่เพียงสัญญา
ลักษณะที่เราสมมติว่ามีค่าเป็นสองเท่านั้น.

สงวน.

วัดข้าว.

อันวัดข้าววัดนั้นชื่อกง่าย แม้นมีคหหมายอาจดำนำสู่เดิน
ใครกำหนดดวงหน้าชาเหลือเกิน ถึงคราขโคินอาจนึกที่คิดไว้
ปัญญาเราแค้นกับสืบไม่ออก ที่ระบุดดวงหน้าชา ๆ ได้
อันวัดข้าววัดคิดอย่างไร จะนึ่งใจวางหน้าออก.

อำนาจ. ๐๐

อุบายคดี.

อุบายเขตพลอย ถอยคำ แดพอลวร
เห็นทวนสรวล สรวลยิม อยู่ในหน้า
เห็นทวนเตรว โสุดค้อ ถลอน้ำตา
ท้วมรยา หอโพน คนชิงชิง.

บุญสม.

โชคดี โชคร้าย.

ความข้องการดีมีสุขของคนรู้ให้คนก้าวหน้า แต่
การกระทำหรือแม้แต่เพียงคำรียอนทองมีอุปสรรคเป็นมวรคอย
มจรยเสนอมิโคชาด ผู้ใดเก่งกาจสามารถมอิทรพลมาก

รูดราน ได้ชัยชนะ ผู้นั้นคือผู้มีโชคดี ผู้ที่อ่อนแอหรืออ่านอาจ
จิตใจในไม่ช้าของอิทธิพลก็หายไปแพศยอุปสรรค ผู้นั้นก็ได้ชื่อ
ว่ามีโชคร้าย.

เค็ม.

โลกเป็นตามความขำขันจริงคิด.

โชคอ่านนายผดรายแกดู แด่ชาดูมันแล้วกลับหรรษา
เพื่อมิให้ใครจับกริยา ดวงรู้วารสดีกลืนขึ้นปานไร
เช่นนี้แหละความเกษมเปรมปรีดี มาแอนที่ผู้นั่งเพื่อฟังไซ
กตาวา "เราเข้ามาโดยหมายใจ จะดูตามชั้นอะไรที่ไหน"

เอย.

เฉลา.

ศักราชเปรียบเทียบเพาะปลูก.

ศักราชเปรียบเทียบเพาะปลูก
คืออาจแปลงขนาด
แต่ชนิดเดิมมี
กับมีสามารถ

อย่างดี นั้นแล
รุกชชาติ
อยู่เช่น โดดๆ
เปลี่ยนให้ แฉกไป.

เอกศรित्रา.

คดีประห่าใจ.

วันคืนล่วงไป ๆ มีคืนท่านกำลังทำอะไรอยู่.
สวัสดิ์.

แม่เนื้อเย็น.

แม่เนื้อเย็น เป็นหัวง มหรรณพ
พี่ขอพบศรีสวัสดิ์เป็นมีจดา
แม่เป็นบัวตัวที่ เป็นคุณรา
เขยชกา โดสมปทุมทอง. (เสนทรณ.) ประวิทย์.

๗๑

An Epicurean.

Let us eat, drink, and be merry
For tomorrow we may die.

Payong.

Conquer Thyself.

The greatest conqueror is he who conquers himself.

Dusanee.

Friends are self-elected.

We talk of choosing our friends, but friends are self-elected.

Boon-Chuan.

Man's Love -- Woman's Love.

Man's love is of man's life a thing apart,
'Tis woman's whole existence.

Somsri.

Joy and Sorrow.

Every dark cloud has its silver lining.

Siri.

๗๒

รำพึงรัก.

A man forsakes his own interest and dares even to die for the benefit of another -- his lover. *love only.*

ดูราตุกสวาทเจ้า	สายใจ
เลือดและเนื้อที่ใน	อกขา
มอบถึงสิ่งใดใด	อกปาก
เสียสละอนุชชา	อกให้เห็นใจ

Love understands love -- it needs no talk.

ศพตาตาสมคอง	สองตา
สองสนิหจิคคตันทนา	โสนลย
สองสนองตอเสันทา	ตาสื่อ
ชายชะมายแมชะมอย	มันแจงทางใจ

Let love be exchanged for love, and a soul for a soul.

หนุ่มสาวคราวคู่เกลี้ย	เมียผัว
มือจับมือจับคักกายตัว	คางกล้ำ
พอเอยแมเอยถั่ว	อะไรเล่า
เสียดสะตางใจป่า	คางป้องครองกัน

A pair of woman's eyes -- which I love.

เนตรน่องยิ่งอัคนิทา	พาดกิน
เหลือชโลกรอนอาสน์อินทร์	เทพ้อง
อาทิตย์อัปแสงนิน	พิศตร์แมก เมฆเฮย
อกที่เพียงขี้ผึ้ง	แฉกควมตาอร
เหลือพะเนียงเงินยอม่าง	งอตาม
โพลนไม้งาม	กัทไค
ใจใครใครมพยายาม	ตกแต่ง
เอาแคน้ำเป็นไค	ดูวยล้าจวน
ตรงจวนอักษรลวน	แนวรัก
เสนอนุ่มสนองนั้	เส้นหน้าว
ฝึกคบกพรองทัก	ทวงศี คิงพอ
วัยอ่อนพอนรุภาว	รยาค โกลกระวี

เหล่านี้ไซ้คิดไค้	ทวยคน
จาจากอนมานิพนธ์	เวียมพรอง
พอเพื่อนแมเพื่อนยล	อญาเยาะ
แรกหักทากเคาะของ	จิตต์แล้วเล็กเขียน

" หอย "

PAST AND PRESENT

I remember, I remember
 The fir-trees dark and high,
 I used to think their slender tops
 Were close against the sky.

It was a childish ignorance,
 But now 'tis little joy
 To know I'm further off from Heaven
 Than when I was a boy.

Thomas Hood.

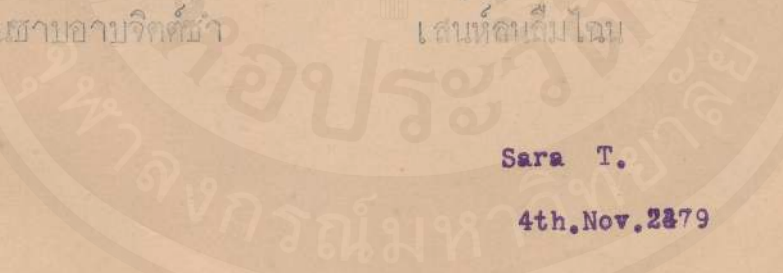
TO THE SACRED SOUL OF AN ADORABLE PHILOSOPHER

"COUNT LEO TOLSTOY "

จันทร์จิโรจเจริกฟ้า	ขวัญปรา- ศรีเฮย
ปางพสุณธรา	แจนจา
นรนาถขวัญโลกา	เพริศพักตร์ ผองเฮย
ยลรัตน์นิจิตต์ชา	เรงร้อยแลแซ
เคยลิ้มชิม โอชออบ	เอมใจ
ชุมชมจกตาหยักชอนไท-	เราะละล่า
หวานล้ำ สีสรรสไม-	ศรีหน้า ชื่นเฮ
หวานสาบอาบจิกค้ำชา	เสนห์ลิ้มลิ้มโฉน

Sara T.

4th. Nov. 2279

สารานุกรม

แปล

ท่านสมาชิกชุมนุม

ข้าพเจ้าเห็นจำเป็นที่จะต้องขอความเห็นอกเห็นใจ
ของท่านทั้งหลายในการที่ข้าพเจ้าจัดออก "ชมรมคณิตศาสตร์"
ลาซาเช่นนี้ จะพูดถึงเหตุผล ข้าพเจ้าก็พอมิจะอ้าง ประการที่หนึ่ง
นั่นคือว่า คณะจัดทำทั้งภายในชมรมและภายนอกชมรมต่างพากันติด
ธุระว้างเตนในงานฟุตบอลจุฬารัตนศาสตร์ด้วยกันสิ้น จึงไม่สามารถ
ทำงานหนังสือของเราได้เต็มเมื่อเต็มหน่วย เหตุผลอีกประการหนึ่ง
นั้น เป็นเพราะเรามีสมาชิกน้อย จะอาศัยไหววานในการว้างเตน
จัดพิมพ์หนังสือ วาดรูป ฯลฯ ก็ได้พอประมาณ เมื่อมีคนน้อยคนเขา
ช่วยเหลือ งานจะสำเร็จเป็นรูปใดก็กินเวลานาน แต่ถึงแม้ข้าพเจ้า
ข้าพเจ้าจะหาเหตุผลมาอ้างอีก ก็คงไม่จำเป็น เพราะท่านทั้งหลาย
คงเห็นใจแล้วว่า การจัดออกหนังสือที่ดีนั้นเป็นการยาก เห็น้อย
แรงมาก และกินเวลาไม่ใช่น้อย เพราะฉะนั้น ขอท่านสมาชิกทั้ง
หลายจงพิจารณาตามความในบทประพันธ์นี้เถิด

Then at the balance let us be mute
We can never adjust it ;
What's done, we partly may compute,
But know not what's resisted.

ก่อนอื่น ข้าพเจ้าขอโอกาสอธิบายความหมายของโคลง

นำในหน้าหนึ่ง อันเริ่มด้วย "ศรีอุทก...." นั้นสักเล็กน้อย หนังสือ "ชมรมคณิตศาสตร์" นี้ เปรียบเทียบด้วยกับศรีอุทกที่คณะกรรมกรการ "ยกออกตั้ง เต็มใจ แจกเพื่อน" สมาชิกด้วยกัน ศรีอุทกจะแก้ความ รอน บันเทาความกระหาย ของกายได้นั้นใด "ชมรมคณิตศาสตร์" ก็ระดับความรอน ผอนความกระหายของจิตใจได้นั้นนั้น นี้เป็นคำ เปรียบเทียบ แต่อันที่จริง "ชมรมคณิตศาสตร์" จะทำหน้าที่ศรีอุทกได้ เพียงไรนั้น ข้าพเจ้ายังวิตกอยู่

ต่อไปนี้ มาถึงสารัตถประโยชน์อันสำคัญ คือถึงบรรดา เรื่องราวต่างๆที่บันทึกอยู่ใน "ชมรมคณิตศาสตร์" นี้ เมื่อท่านตรวจดู สารบานแล้ว ท่านจะเห็นว่าเรามีเรื่องไทยและเรื่องอังกฤษสลับ กันไปเป็นลำดับ และเรื่องเหล่านั้นล้วนแล้วแต่เป็นสารคดีทั้งนั้น จะมีสารบันเทิงอยู่บ้างก็เพียงสองสามเรื่อง ทั้งนี้ข้าพเจ้ามีรู้ที่จะ กล่าวคำแก้ตัวอย่างไร นอกจากว่า "หนังสือสุขุบนิสสัยของคุณ" ข้าพเจ้าเป็นคน serious หนังสือที่ข้าพเจ้าจัดทำขึ้นก็จำกัดของ serious ไปตาม ใครเล่าจะแก้กรรมตาของตนได้

เรื่อง การคิดศัพท์ ของ ม.จ. วรณ ไวทยากร วรวรรณ และเรื่อง ประชาคมวิทยา ของหลวงวิเชียรแพทยาคม เป็นสารคดี ขนาดรุนแรงพิเศษ เรื่องวิวัฒนาการแห่งดวงจิตต์ ของพระยาอนุมาน ราชน และเรื่อง หรั่งโยไทยเป็น..... ของอาจารย์สุนกิต นิมี ฮันหมิน ก็เป็นสารคดีขนาดรุนแรง บรรดาท่านที่จะเป็นพหูสูตรทั้ง หลาย ก็คงจะไม่พลอยโอกาสอันดีงามนี้ไผ่พานพบไปเป็นแน่

เรื่อง ลือไท เป็นเรื่องของท่านผู้หนึ่งผู้ซึ่งมีคุณวุฒิอันสูงยิ่ง แต่ท่านไม่ประสงค์จะเปิดนามเพราะเหตุผลบางประการ ข้าพเจ้าจึง กล่าวได้เพียงว่า ผู้ที่จะเป็นพหูสูตรควรจะอ่านเรื่องนี้ด้วย

เรื่อง ความเรียงเรื่องรัก ของคุณประยูร ผนคร ถ้าท่านจะ
พิจารณาดูเผินๆ ก็จะได้คิดว่าเป็นเรื่องสำรวล comedy ว่าที่จริง
ท่านผู้นี้ก็เป็นนักสำรวล comedian ในละครแห่งชีวิตเขามากๆ
แต่อย่างไรก็ดี ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ภายใต้การสำรวลของเรื่อง
ถ้าท่านจะพิจารณาให้ดีแล้ว ท่านจะเห็นความสำคัญ คือปัญหา
สหเพศศึกษาแฝงอยู่ ท่านที่ใฝ่ใจในเรื่องการประสานสามัคคีของ
บรรดานิสิตและนิสิตตากคงไม่พลิกผันไปเป็นแน่

คราวนี้ ก็มาถึงเรื่องอังกฤษ ซึ่งออกจะเป็นภาษาที่ได้รับการ
เชิดหน้าชูตามากในมหาวิทยาลัยนี้

มีสมาชิกรายท่านมาปรับทุกข์กับข้าพเจ้าว่า ทำอย่างไรจึงจะ
เขียนความกรของ essay ได้ดี ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าจะหาวิธี
ใดที่จะแก้ปัญหานี้ได้ จึงได้ขอคัดเพี้ยนการตอบปัญหานี้ไปพลางๆก่อน
จึงในโอกาสนี้ ข้าพเจ้าได้พยายามเลือกสรรคหุเรื่องในภาษา
อังกฤษมาลงให้ท่านได้พิจารณาเอาเอง เรื่อง เจ้าพระยาวิชาเยนทร
และ เรื่องการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย เป็นความกรของของ
นิสิต ส่วนงานจึงออกจะเคอะเขินอยู่บ้าง แต่อีกสามเรื่องนั้น
นายพันเอก เอช.ฟิลดิง ฮอล ประจำการอยู่ประเทศพม่า เป็นผู้เขียน
ขอความอานง่าย เรื่องก็จับใจ ท่านทั้งหลายที่สนใจ คงเลือกอ่าน
เอาตามอัธยาศัย

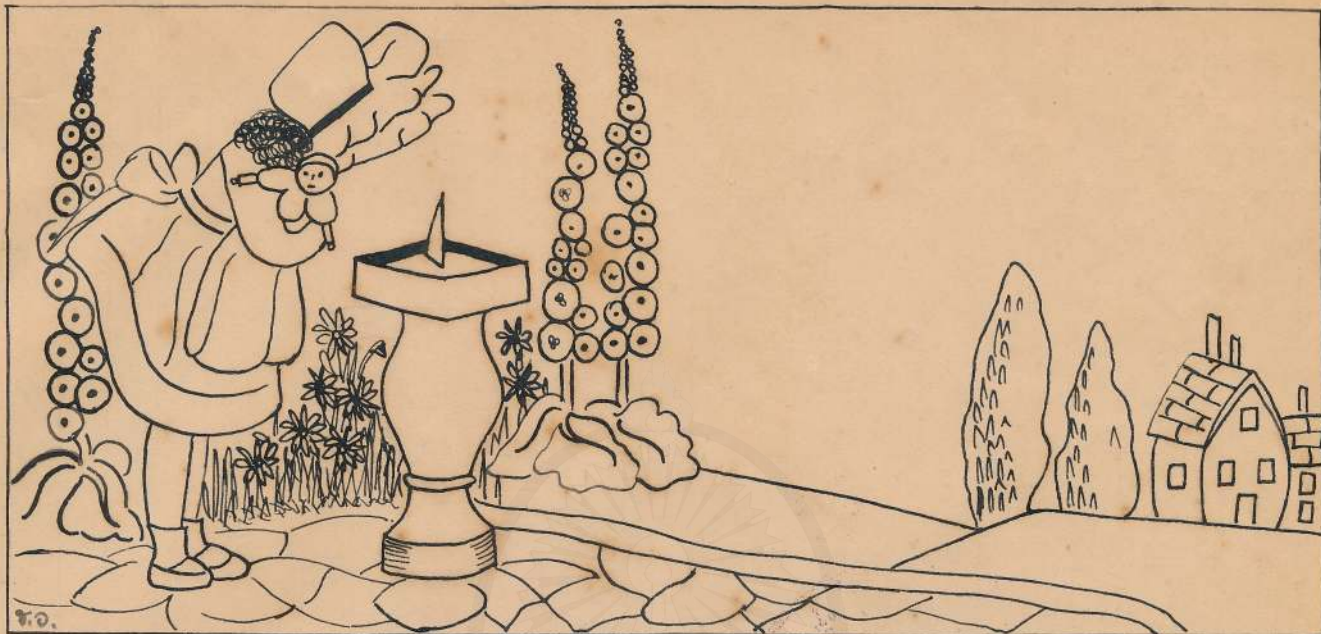
ใน "ชมรมคณิตศาสตร์ เล่มนี้" แต่แรกได้ตั้งใจไว้ว่า จะพยายาม
ให้มีเรื่องอันเกี่ยวกับวิชาการในท้องลงใหม่าก เช่นหลักภาษาแล
วรรณคดีไทย ประวัติศาสตร์สากล ประวัติศาสตร์สยาม ประวัติ
ภูมิศาสตร์ และความรู้ต่างๆอันเกี่ยวแก่ภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์
แต่ปรากฏมีอุปสรรคขัดของหลายประการจนข้าพเจ้าไม่สามารถจะดำเนิน
ตามความตั้งใจเดิมนั้นได้ จึงจำต้องขอเลื่อนไปบันจุลงในเล่มสอง
ขอท่านทั้งหลายที่ส่งเรื่องเกี่ยวกับวิชาการที่กล่าวแล้วมา จงได้ทราบ

๘๘
และให้อภัยแก่ข้าพเจ้าด้วย

ก่อนจะจบ "สารานุกรมแดง" ข้าพเจ้าขอชวนเชิญท่านทั้งหลายให้ไปพบปะสนทนากันที่ หน้าของสมาชิกรุ่น เพราะเท่าที่ได้คิดใหม่ "หน้าของสมาชิกรุ่น" ก็เพื่อจะให้ท่านทั้งหลายได้เรียนรู้ความคิดเห็นและภาคีที่โปรดปรานของกันและกัน

อนึ่งในการจัดทำ ขมรมคณิตศาสตร์ เล่มนั้น ข้าพเจ้าได้รับความช่วยเหลืออย่างมากจากคุณ ม. อีสไมล์ คุณทรง สาลิตุล คุณ ประยูร วรรณคุณ คุณสาโรช บัวศรี คุณบุญมากรุ่น สวรรุณ คุณสุภร ผลิตวิวัฒน์ และอื่นๆ ข้าพเจ้าขอแสดงความขอบคุณท่านที่กล่าวนามมานี้แทนสมาชิกรุ่นทั้งหลายไว้ในที่นี้ด้วย

สำหรับสมาชิกรุ่นของเราเองนั้น คุณชนวน พรโสภณ ได้ช่วยเหลือในเรื่องรูปจากหน้าเรื่อง คุณสารา เทลภานนท์ ในการเขียนตัวอักษรสำหรับระดับหนังสือ นายอุดร ผลิตวิวัฒน์ (แทนนางสาว เอกตริตรา ผลิตวิวัฒน์) ในตัวอักษรจากหน้าเรื่อง ท่านที่กล่าวนามมานี้ ข้าพเจ้าขอขอบคุณในฐานะสารานุกรมและในฐานะแทนสมาชิกรุ่นทั้งหลายเป็นพิเศษ

ศึกษาเปรียบเพาะปลูก อย่างดี นั้นแล

คืออาจแปลงขนาด รุกขชาติ

แต่ชนิดเดิมมี อยู่เช่น โดฤ

ก็มีสามารถ เปลี่ยนให้แตกไป.

“

”

พระราชนิพนธ์. ๕

Signature
18 สิงหาคม ๑๒.

125 2 11

125

